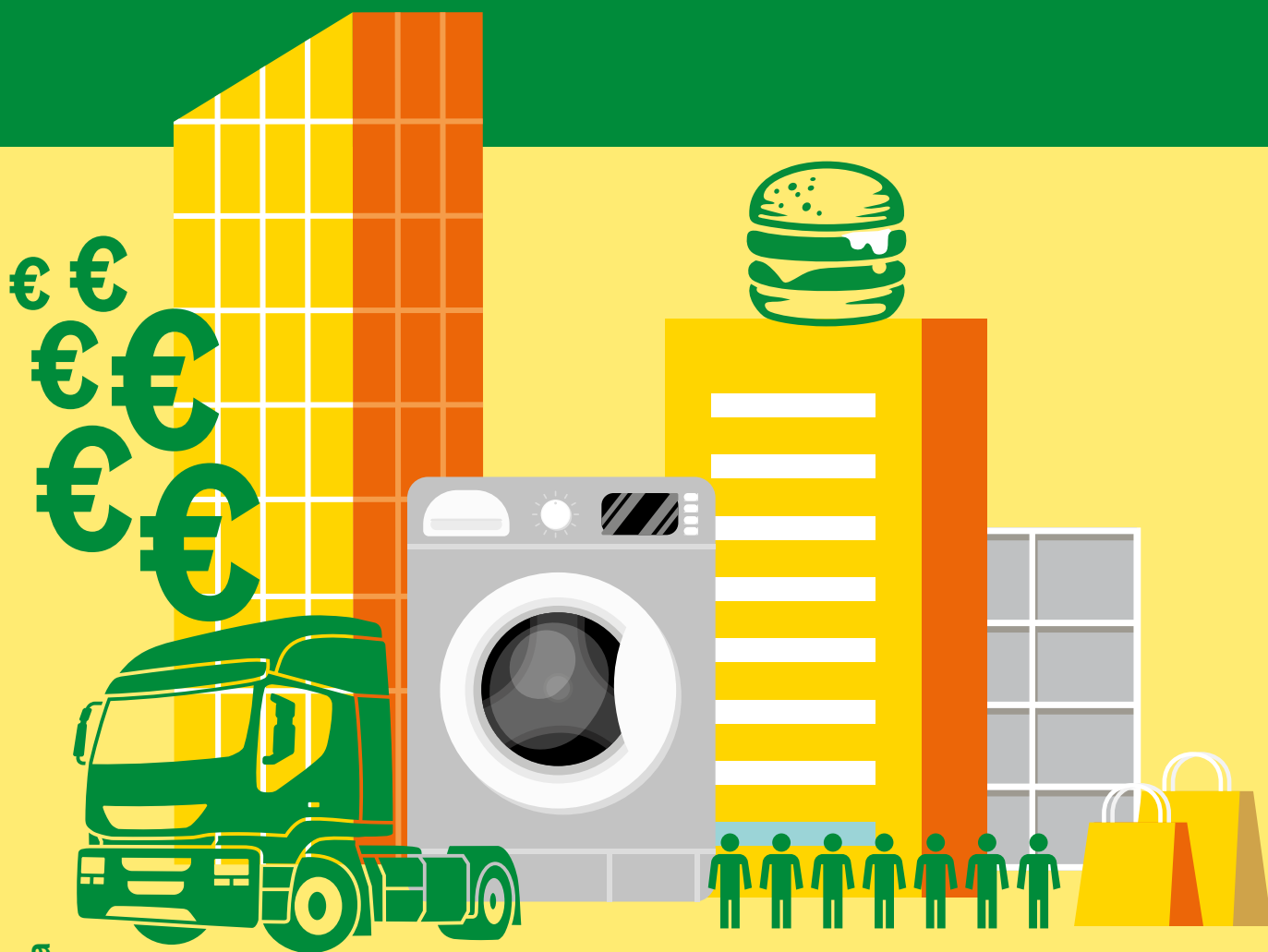

Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingin seudulla

Henri Mikkola & Eero Aalto

Tutkimuskatsausia
2023:1

Helsinki

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitietopalvelut

Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingin seudulla

Henri Mikkola & Eero Aalto

Tutkimuskatsausia
2023:1

Tiedustelut

Henri Mikkola, p. +358 40 481 8620
Eero Aalto, p. +358 40 516 2561
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitietopalvelut

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Työpajankatu 8)

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 43297
kaupunkitieto@hel.fi

Käännökset

Henri Mikkola (englanti), Iris Holmberg (ruotsi)

Kuviot

Henri Mikkola, Lotta Haglund,
kartat Henri Mikkola

Taitto

Lotta Haglund

Kansi

Kollaasissa on käytetty Adobe stock (stock.adobe.com) kuvia

Saavutettavuus

Kuvioiden aineistot saa saavutettavassa muodossa osoitteesta
kaupunkitieto(at)hel.fi

Verkossa

ISSN 2954-2189
ISBN 978-952-386-253-1

Sisällys

Esipuhe	4
Förord	5
Preface	6
Sammandrag	7
Summary	8
Johdanto	9
Yritystoiminnan kansainvälistyminen ja sen vaikutukset elinkeinoelämälle	11
Ulkomaalaisomisteiset yritykset Suomessa	13
Kansainvälinen yritystoiminta seutukunnittain	15
Ulkomaalaisomisteisten yritysten suurimmat omistajamaat	19
Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingissä ja Helsingin seudulla	21
Kansainvälisen yritystoiminnan sijoittuminen ja keskeiset toimialat Helsingin seudulla	26
Tukku- ja vähittäiskauppa (G)	28
Informaatio ja viestintä (J)	29
Teollisuus (C).....	30
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (N)	32
Rahoitus- ja vakuutustoiminta (K)	32
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (M).....	32
Kiinteistöalan toiminta (L).....	32
Muut toimialat.....	33
Johtopäätökset	34
Laatuseroste	36
Aineisto	36
Aineiston käsittely.....	37
Rakennetilastoissa aikasarjakatkoksen aiheuttavia muutoksia tilastovuodesta 2021 alkaen	37
Toimialaluokitus TOL2008	38
Kirjallisuus	39

Esipuhe

Helsingin kaupungin elinkeinopoliittisena tavoitteena on vahvistaa Helsingissä sijaitsevien yritysten kilpailukykyä. Helsinki ja Helsingin seutu ovat Suomen yritystoiminnan keskus. Yrityssektorin rakenteen, muutosten ja vaikutuksen tutkiminen on tärkeää, jotta kaupunki voi hyödyntää tutkittua tietoa elinkeinopoliittisten toimenpiteiden kehittämisen tukena.

Tässä julkaisussa käsitellään ulkomaalaisomisteisten yritysten alueellista sijoittumista ja taloudellista merkitystä. Ulkomaalaisomisteisten yritysten sijainnin, lukumäärän, henkilöstömäärän ja liikevaihdon lisäksi tarkastellaan toimialoja, joissa ulkomaalaisomisteiset yritykset yleisimmin toimivat.

Helsingin seudun yritystoiminta on viimeisten vuosikymmenten aikana kansainvälistynyt, mikä on vahvistanut elinkeinoelämän kilpailukykyä. Helsingin seutu vetää puoleensa valtaosan Suomeen sijoittavista ulkomaalaisomisteisistä yrityksistä. Tämä on merkki siitä, että alue on houkutteleva kohde ulkomaisille investoinneille. Helsingissä on korkea osaamistaso, joka on edellytys korkean teknologian yritysten sijoittumiseen alueelle. Ulkomaalaisomisteiset yritykset hyödyttävät aluetta taloudellisesti, sillä ne esimerkiksi nostavat tuottavuutta, tuovat uutta teknologiaa ja osaamista sekä lisäävät kilpailua ja yhteistyön mahdollisuuksia uusilla tuotteilla ja palveluilla.

Tämän katsauksen tulokset osoittavat, että ulkomaalaisomisteisten yritysten taloudellinen painoarvo on suuri. Vaikka niiden määrä on pieni Helsingin seudun yrityskannassa, ne vastaavat yli neljänneksestä yritysten liikevaihdosta. Ruotsalaiset ja yhdysvaltalaiset ovat yleisimpiä ulkomaalaisomisteisten yritysten omistajatahoja Helsingin seudulla. Toimialoista erityisesti informaatio- ja viestintäalan taloudellinen merkitys on kasvanut Helsingissä viime vuosina, ja tämä toimiala korostuu myös ulkomaalaisomisteisten yritysten kasvavana alana. Tämänhetkisistä taloudellisen toimintaympäristön epävarmuustekijöistä huolimatta yritystoiminnan kansainvälisyyden odotetaan jatkuvan Helsingissä.

Helsingissä maaliskuussa 2023

Katja Vilkama
tutkimuspäällikkö
Kaupunkitietopalvelut
Helsingin kaupunki

Förord

Helsingfors stads näringspolitiska mål är att stärka konkurrenskraften hos företagen i Helsingfors. Helsingfors och Helsingforsregionen utgör centrum för företagandet i Finland. Det är viktigt att undersöka företagssektorns struktur, förändringar och effekter så att staden ska kunna stödja sig på forskningsbaserad kunskap när den utvecklar sin näringspolitik.

I denna publikation behandlas frågan om i vilka regioner utlandsägda företag väljer att etablera sig och hurdana ekonomiska effekter de genererar. Utöver de utlandsägda företagens läge, antal, personalantal och omsättning undersöks vilka branscher utlandsägda företag oftast verkar i.

Helsingforsregionens företagsscen har internationaliserats under de senaste årtiondena, vilket har stärkt näringslivets konkurrenskraft. Helsingforsregionen lockar till sig största delen av de utlandsägda företag som investerar i Finland. Det här är ett tecken på att regionen är attraktiv för utländska investeringar. Kompetensnivån är hög i Helsingfors, vilket är en förutsättning för att högteknologiföretag ska kunna verka i området. Utlandsägda företag för med sig ett ekonomiskt mervärde, eftersom de bland annat ökar produktiviteten, introducerar ny teknologi och nya kompetenser samt ökar konkurrensen och samarbetsmöjligheterna med nya produkter och tjänster.

Denna översikt visar att de utlandsägda företagens ekonomiska betydelse är avsevärd. Trots att endast en liten del av företagen i Helsingforsregionen är utlandsägda står dessa för mer än en fjärdedel av företagens omsättning. De vanligaste nationaliteterna bland ägarna till utlandsägda företag i Helsingforsregionen är svenskar och amerikaner. I Helsingfors har särskilt informations- och kommunikationsverksamheten ökat i betydelse under de senaste åren. Också bland de utlandsägda företagen har branschen vuxit påfallande mycket. Trots de nuvarande osäkerhetsfaktorerna i omvärlden förväntas internationaliseringen av Helsingfors företagsscen fortsätta.

Helsingfors, mars 2023

Katja Vilkama
forskningschef
Stadsforskning och -statistik
Helsingfors stad

Preface

The city of Helsinki aims to enhance the competitiveness of its businesses operating in the area. Helsinki and Helsinki region at large is the business center of Finland. In order to reach and further develop its economic goals, the city needs prominent scientific research. Studying the structure, development, and influence of the local business sector is fundamental to the city's business policies.

This publication provides an overview of the distribution and economic influence of foreign-controlled enterprises. The publication addresses location, number, workforce, turnover, and industries of foreign-controlled enterprises established in the Helsinki region.

The private sector in the Helsinki region has globalized within the past decades. The development has strengthened the overall competitiveness of businesses operating in the region. Helsinki region attracts the majority of foreign-controlled enterprises and investments directed towards Finland, signaling the region's attractiveness for foreign investments. The high level of education and research in Helsinki is a prerequisite for high tech companies to establish places of business in the area. Foreign-controlled enterprises increase productivity, bring new technologies and advanced know-how. Furthermore, novel products and services introduced by the companies bring new possibilities for collaboration and increase competitive dynamics.

The report concludes that foreign-controlled enterprises have significant economic impact in the region. Despite the companies are low in numbers, they are responsible for more than a fourth of the total revenue produced in the Helsinki region. Sweden and the United States are the most common originating countries of foreign-controlled enterprises. Information and communication industry has been expanding within the recent years and its impact is preeminent in the city of Helsinki. Regardless of recent uncertainties in the global business environment, we can expect more foreign investments directed towards Helsinki in the upcoming years.

Helsinki, March 2023

Katja Vilkama
Research Director
Urban Research and Statistics Unit
City of Helsinki

Sammandrag

Denna forskningsrapport utreder det aktuella läget för utlandsägda företag samt deras ekonomiska effekt på Helsingforsregionens näringsliv. Statistikcentralen definierar ett utlandsägt företag som ett företag där en enskild utländsk ägare har en ägarandel på över 50 procent. Utlandsägda företag utgör en betydande del av Helsingforsregionens ekonomi. I Finland är den internationella företagsverksamheten regionalt starkt koncentrerad: ungefär 71 procent av alla utlandsägda företag i landet är verksamma i Helsingforsregionen. De står för över 25 procent av personalantalet och omsättningen för alla företag i området, trots att de till antalet endast utgör drygt 3 procent av företagen. Andelen utländska företag och deras andel av personalantalet och omsättningen i Helsingfors stad är ungefär samma som i Helsingforsregionen överlag. Utlandsägda företag har i genomsnitt ungefär tio gånger större personal och omsättning än inhemska företag, vilket gör dem till betydelsefulla aktörer i den lokala ekonomin. Närvaron av utlandsägda företag på den inhemska marknaden har en stor sysselsättande effekt och för dessutom med sig många slags positiva multiplikatoreffekter. De för med sig kapital, framstående teknologi, expertis och företagskultur som effektiviserar marknaden och förbättrar konkurrenskraften bland inhemska företag. För konsumenterna innebär detta bättre produkter och konkurrenskraftiga priser. Bland ägarna till utlandsägda företag i Finland och Helsingforsregionen är de främsta ursprungsländerna i storleksordning Sverige, USA, Tyskland och Storbritannien. Svenskägda företag sysselsätter drygt 81 000 personer i Finland, och deras sammanlagda omsättning uppgår årligen till över 25 miljarder euro. Bland utlandsägda företag i Helsingforsregionen är de viktigaste branscherna handel, informations- och kommunikationsverksamhet samt tillverkning. Handeln och tillverkningen är av stor betydelse framför allt i Helsingfors grannkommuner, där det finns plats för stora logistikcentrum och verksamhetslokalernas kvadratmeterpriser är lägre än i Helsingfors centrum. I Helsingfors är informations- och kommunikationsverksamhet viktigast. Branschens relativa effekt har ökat kraftigt under de senaste åren i branschjämförelsen mellan utlandsägda företag. I Helsingfors sysselsatte utlandsägda företag inom information och kommunikation nästan 15 000 personer år 2021. Av de drygt 62 000 helsingforsare som jobbade för utlandsägda företag var informations- och kommunikationsverksamhetens andel 23,9 procent. Branschens sammanlagda omsättning var knappt 6,3 miljarder euro år 2021, vilket motsvarade 26,9 procent av den sammanlagda omsättningen för alla utlandsägda företag i Helsingfors.

Summary

in this report we study foreign-controlled enterprises and their economic impact to the Helsinki region. By the definition of Statistics Finland, a foreign-controlled enterprise is a company, which is entirely or partially owned by an entity operating outside of Finland. According to the definition, the minimum control by a foreign entity must be at least 50 percent for an enterprise to be qualified as foreign-controlled. Our results show that these enterprises form a substantial part of the economy in the Helsinki region. The fact that 71 percent of multinational enterprises operating in Finland can be found from the Helsinki region shows, that foreign-controlled enterprises are strongly accumulated towards the capital region. Although only three percent of all companies operating in the Helsinki region are considered foreign-controlled, their personnel and revenue correspond to more than 25 percent of the entire region's business field. A similar share structure between the amount of foreign-controlled enterprises, their personnel, and revenue can be seen within the city of Helsinki. Compared to domestic enterprises their foreign counterparts have approximately 10 times more employees and total revenue, which makes them influential actors in the local economy. Foreign-controlled enterprises in domestic markets not only have a significant effect on job creation, but they also generate various positive spillover effects. The capital, sophisticated technology, expertise, and business culture foreign-controlled enterprises bring enhances competitiveness among domestic companies. This ultimately results in high-quality products and competitive prices for consumers. The largest foreign-controlled enterprises in Finland and the Helsinki region are, in order, Sweden, the United States, Germany, and the United Kingdom. Swedish-owned enterprises employ more than 81,000 people in Finland and have an annual turnover larger than 25 billion euros combined. The most significant industries of foreign controlled enterprises in the Helsinki region are wholesale and retail trade, information and communication, and manufacturing. The importance of wholesale and retail trade and manufacturing is emphasized in the neighboring municipalities of Helsinki, where there is space for large logistics centers, and the prices of commercial properties are more moderate than in downtown Helsinki. Information and communication industry is the most significant in Helsinki. In recent years, the relative impact of foreign controlled enterprises in this industry has grown notably. In 2021, nearly 15,000 people worked for foreign-controlled enterprises in the information and communication industry in Helsinki. Of the over 62,000 people employed in foreign-controlled enterprises in the city, the information and communication industry accounted for 24 percent. The combined turnover of the industry was just under 6,3 billion euros in 2021, equivalent to 27 percent of the combined turnover of foreign-controlled enterprises operating in Helsinki.

Johdanto

Ulkomaalaisomisteisten yritysten painoarvo on kasvanut merkittävästi Suomessa ja Helsingin seudulla viimeisten vuosikymmenien aikana. Kansainvälisen kaupan ja ra-
hoitusjärjestelmän globalisaatio on tarjonnut yrityksille mahdollisuuksia kansainvälis-
tää toimintaansa entistä joustavammin esimerkiksi ostamalla osuuksia muissa maissa
toimivista yrityksistä tai perustamalla tytäryhtiöitä kohdemaihin. Esimerkiksi vuosien
1995–2000 välisenä aikana ulkomaalaisomisteisten yritysten määrä kasvoi Suomessa
yli 68 prosenttia. Tänä päivänä pelkästään Helsingin seudulla on melkein kaksi kertaa
enemmän ulkomaisomisteisiä yrityksiä kuin niitä oli koko maassa 2000-luvun alussa.
Kansainvälisyys on vakiintunut Helsingin seudun elinkeinoelämälle jokapäiväiseksi läh-
tökohdaksi liiketoimintaan ja sen kasvuun.

Tässä tutkimuskatsauksessa selvitetään ulkomaisomisteisten yritysten nykytilaa ja
vaikutusta Helsingin seudun elinkeinoelämälle. Määrittelemme ulkomaalaisomisteisen
yrityksen Tilastokeskuksen määritelmää käyttäen sellaiseksi yritykseksi, jonka yksit-
täisen ulkomaalaisen omistajatahon omistusosuus on yli 50 prosenttia. Esimerkiksi
pörssiyrityksillä omistus saattaa jakautua usean ulkomaalaisen tahon kesken, mutta
kuitenkin niin, että yhdenkään omistus ei ole yli 50 prosenttia. Edellä mainitussa tilan-
teessa yritys ei ole ulkomaalaisomisteinen¹. Keskeisimpiä katsauksessa käytettäviä ai-
neistolähteitä ovat Helsingin kaupungin Tilastokeskukselta tilaama alueellinen Yritysten
rakenne- ja tilinpäätöstilasto ja Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) tuottama
SeutuData-aineisto. Ulkomaalaisomisteisten yritysten aluetietojen avulla raportissa
hahmotellaan alueita, joihin yritystoiminta on keskittynyt Helsingin seudulla. Aluetiedon
lisäksi aineistot tarjoavat toimialakohtaista tietoa yritysten lukumääristä, henkilöstö-
määristä sekä liikevaihdosta. Nämä indikaattorit toimivat avainlukuina yritystoiminnan
alueellisen vaikuttavuuden arvioinnissa pitkin tutkimuskatsausta.

Helsingin seutu vetää puoleensa suurimman osan Suomeen sijoittuvasta kansain-
välisestä yritystoiminnasta. Helsingin seudulla toimi vuonna 2021 yhteensä 3 194 ul-
komaalaisomisteista yritystä, mikä oli noin 71 prosenttia kaikista Suomen vastaavista
yrityksistä. Näistä valtaosa eli 1 856 yritystä sijoittui Helsingin kaupunkiin, mikä oli noin
58 prosentin osuus Helsingin seudusta ja 41 prosenttia koko maassa toimivista ulko-
maalaisomisteisista yrityksistä. Helsingin seudulla ja Helsingin kaupungissa ulkoma-
alaisomisteisten yritysten painoarvo on huomattava työllisyyden ja liikevaihdon osalta,
vaikka niiden määrä koko yrityskentästä on vain muutamia prosentteja. Helsingin seutu
on henkilöstömäärillä katsottuna suurista seutukunnista Suomen kansainvälisin, sil-
lä yli neljäsosa (25,5 %) Helsingin seudun yrityssektorin työvoimasta työskenteli ulko-
maalaisomisteisissa yrityksissä. Ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihto alueella
oli noin 52,5 miljardia euroa, joka oli 26,8 prosenttia alueella toimivien yritysten liike-
vaihdosta vuonna 2021. Suurista seutukunnista ainoastaan Turun seudulla ulkoma-
alaisomisteisten yritysten liikevaihto-osuus on Helsingin seutua suurempi.

Yleisimmät ulkomaalaisomisteisten yritysten toimipaikkojen postinumeroalueet
Helsingin seudulla ovat Helsingin keskusta, Kirkonkylä-Veromäki Vantaalla, Helsingin
Kaartinkaupunki, Etelä-Leppävaara Espoossa ja Otaniemi niin ikään Espoossa. Hel-
singin keskusta vetää ylivoimaisesti eniten niin kotimaisia kuin ulkomaalaisomisteisiä
yrityksiä puoleensa. Suosituimmat toimipaikkojen sijainnit löytyvät ydinkeskustasta tai
sen välittömästä läheisyydestä. Ulkomaalaisomisteisiä yrityksiä löytyy kuitenkin koti-
maisia yrityksiä useammin ydinkeskustan ulkopuolelta, mikä on merkki niiden isoista

¹ Koska aineistosta puuttuvat pienemmistä omistajaosuuksista koostuvat yritykset, on kansainvälisen yritystoiminnan
ja omistajatahojen merkitys todennäköisesti suurempi Helsingin seudun elinkeinoelämälle kuin tässä julkaisussa
käytetty aineisto paljastaa. Tarkemmat aineistomääritelmät löytyvät osiosta sivulta 31 (Laatuseloste, Aineisto).

henkilöstömääristä, toimialakohtaisista eroista ja suurten yritysten erityisistä logistisista vaatimuksista.

Tukku- ja vähittäiskauppa on merkittävin yksittäinen toimiala ulkomaalaisomisteisten yritysten osalta Helsingin seudun yrityskentässä. Toimialan yritykset sijoittuvat tyypillisesti kaupunkeihin ja niiden välittömään läheisyyteen. Helsingin seudulla tukkukaupan työntekijöistä miltei puolet (48,0 %) työskenteli ulkomaalaisomisteisessa yrityksessä vuonna 2021. Lisäksi kiinteistöalalla yritysten lukumäärä oli merkittävä, vaikka teollisuuden ja informaatio- ja viestintäalan yritysten taloudellinen painoarvo (työllisyys, liikevaihto) olivat osuudeltaan merkittävimpiä kiinteistöalaaan verrattuna. Ruotsalaiset ja yhdysvaltalaiset ovat yleisimpiä ulkomaalaisomisteisten yritysten omistajatahoja Helsingin seudulla.

Yhteenvetona julkaisussa käsitellään ulkomaalaisomisteisten yritysten alueellista sijoittumista ja taloudellista merkitystä. Yritystoiminnan avainlukuja käsitellään Suomen suurempien seutukuntien tasolla, mutta keskittyen Helsingin seutuun ja Helsingin kaupunkiin. Ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärän, henkilöstömäärän ja liikevaihdon lisäksi tarkastellaan erityisesti toimialoja, joissa ulkomaalaisomisteiset yritykset yleisimmin toimivat. Helsingin seudun ja Helsingin kaupungin taloudellisen elinvoimaisuuden ja vetovoiman kannalta ulkomaalaisomisteisten yritysten sijoittuminen ja toiminta alueella ovat elintärkeitä. Monipuolinen yrityskenttä ja sen innovatiivisuus, merkittävä tutkimus- ja koulutussektori sekä väestön korkea osaamistaso edesauttavat yrityskentän kilpailukykyä ja kansainvälistymistä.

Yritystoiminnan kansainvälistyminen ja sen vaikutukset elinkeinoelämälle

Yritystoiminnan kansainvälistyminen on seurausta talouden globalisaatiosta, jota on vauhdittanut taloutta sääntelevien instituutioiden liberalisaatio ja ylikansallistaminen. Kansallisen talouspoliittisen sääntelyn sijasta alueellisten (esim. EU, NAFTA) ja globaalien instituutioiden (esim. Maailman kauppajärjestö WTO, Maailman pankki) painoarvo on kasvanut merkittävästi yritysten toimintaympäristössä. Ulkomaalaisomisteisten yritysten määrällistä kasvua eri kohdemaissa ovat ajaneet erityisesti kansainvälisen kaupan ja rahoitusmarkkinoiden kansainvälistymisen esteiden vähittäinen purkaminen 1980-luvulta lähtien. Näistä esimerkkejä ovat suljettujen valtion monopolin hallussa olevien toimialojen, kuten teletoiminnan tai sähköverkkojen, avautuminen kilpailulle, kansainvälisen kaupan valtiollisten tullirajoitteiden yhdenmukaistaminen ja kaupan esteiden purkaminen sekä yli kansallisvaltion rajojen liikkuvien sijoitusten helpottuminen.

Merkittävä tekijä yritystoiminnan kansainvälistymisessä ovat niin sanotut suorat ulkomaiset sijoitukset (FDI, Foreign Direct Investment). Nämä voidaan määritellä kansainvälisten yritysten strategiseksi toiminnaksi, joiden avulla tavoitellaan markkinaosuuksia sekä teknologista ja kaupallista osaamista (Meyer & Estrin, 2001). Suorien ulkomaisien sijoitusten muotoja ovat pääasiassa oman toiminnan sijoittaminen kohdemaahan, fuusiot ja yritysostot sekä yhteisyrityshankkeet. Suomelle talouden globalisaatio on merkinnyt perinteisten kauppa- ja talouspoliittisten toimenpiteiden merkityksen vähentymistä. Erityisesti eurojäsenyyden myötä rahapolitiikka ja vaihtokurssipolitiikka ovat siirtyneet Euroopan tasolle. Tämä kehitys on nostanut ulkomaisien sijoitusten ja yritystoiminnan kansainvälistymisen tärkeyttä yrityskehityksen kilpailukykyyn edistämiseksi, kun vanhoja kauppapoliittisia työkaluja ei ole enää käytössä.

Suomen talousveturina toimivan Helsingin seudun elinkeinoelämän kansainvälistyminen on elintärkeä tekijä koko maan kilpailukykyille. Kansainvälisten yritysten sijoittumiseen vaikuttaa muiden muassa kohdemaan taloudellinen houkuttelevuus, lainsäädäntö, sopivien toimitilojen tai infrastruktuurin tarjonta sekä henkilöstön elämänlaatuun vaikuttavat tekijät. Vaikka yritysten sijaintipreferensseissä on eroja eri toimialojen välillä, kaupunkiympäristössä toimivat yritykset tapaavat sijoittaa toimipisteitään paikkoihin, jotka ovat hyvien liikenneyhteyksien varrella. Saavutettavuus voi olla työntekijöiden ja asiakkaiden lisäksi keskeistä jälleenmyyjille ja yhteistyökumppaneille, minkä vuoksi tukku- ja logistiikkayhtiöiden mieltymykset poikkeavat ravintola- ja matkailutoimialojen näkemyksestä optimaalisista toimipisteiden sijainneista. (Sevtsuk, 2014; Verhetsel ym., 2015). Kaupunkeihin syntyy usein yrityskeskittymiä, joiden muodostumista voidaan ohjata hallinnon tasolta kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun avulla. Yritysklustereiden muodostuminen johtuu myös tiettyjen alueitten ylivoimaisuudesta yritystoiminnan harjoittamisen näkökulmasta. Samoilta sijainneille hakeutuminen voi olla yritysyrityksien kannalta keskeistä, joten tiettyjen alueitten suosio vahvistuu yleensä lumipalloefektin lailla. Syyt alueen houkuttelevuudelle ovatkin lopulta moninaiset. (Bennett ym., 1999)

Yritystoiminnan kansainvälistyminen on monessa mielessä hyödyllistä kohdemaalle. Perinteisesti ulkomaisien yritysten sijoitusten on nähty nostavan työn tuottavuutta ja lisäävän verotuloja kohdemaassa (MacDougall, 1960). Ulkomaalaisomisteiset yritykset monipuolistavat kansantalouden yritysraakennetta ja tuovat uusia tuotteita ja palveluita markkinoille. Kansainvälisesti toimivat yritykset tuottavat useita positiivisia heijastusvaikutuksia paikalliselle elinkeinoelämälle (Blomström & Kokko, 1998; Meyer & Sinani, 2009), mikä johtaa tuottavuuden nousuun (Havranek & Irsova, 2011; Iršová & Havránek, 2013; Kokko, 1994). Useassa eri maassa toimivat suuret ulkomaalaisomisteiset yritykset

tuovat mukanaan yrityksen kaupalliset ja teknologiset käytänteet ja kyvykkyydet, joista paikalliset yritykset voivat suoraan tai epäsuorasti oppia (Blalock & Gertler, 2008). Kansainvälisten suurien yritysten merkittävin vaikutus on usein nähty liittyvän juuri teknologian ja teknologisen osaamisen siirtymiseen kohdemaan yrityksille (Newman ym., 2015; Sinani & Meyer, 2004). Lisäksi kansainväliset yritykset nostavat paikallista osaamistasoa tuomalla osaavaa työvoimaa kohdemaahan ja kehittämällä paikallisesti palkatun työvoiman osaamistasoa (Alfaro & Chauvin, 2020). Kun ulkomaalaisomisteisessa yrityksessä valmistettavat tuotteet kohdentuvat kansainvälisille markkinoille, yrityksen kohdemaata kerryttää koko kansantaloutta hyödyttäviä vientituloja (Pajarinen & Ylä-Anttila, 2006).

Ulkomaille toimintaansa laajentavat yritykset eivät aina kohtaa lämmintä vastaanottoa uudessa kohdemaassaan. Paikalliset yritykset saattavat kokea menettävänsä kilpailuetuaan, mikä voi lisätä rajoittavan talouspolitiikan kannatusta (Ekholm & Hjerpe, 2019). Erityisesti jos ulkomaalaisomisteisten yritysten ja paikallisten yritysten välillä vallitsee suuri teknologiaan tai osaamiseen liittyvä kuilu, paikalliset yritykset eivät välttämättä kykene hyötymään uusista mahdollisuuksista (Blalock & Gertler, 2008). Lyhyen aikavälin seuraukset voivat myös luovaa tuhon myötä johtaa väliaikaisiin työpaikkojen menetyksiin, mutta pidemmällä aikavälillä lomautetut tai irtisanotut työntekijät yleensä päätyvät aiempaa tuottavampiin tehtäviin (Jude, 2018). Lisäksi ulkomaiset sijoitukset voivat suuntautua kohdemaan kannalta kriittisille alueille, kuten infrastruktuuriin ja luonnonvaroihin, joista hyötyminen taloudellisesti voi aiheuttaa poliittista ristiriitaa kohdemaassa. Suomessa etenkin kaivosteollisuuteen kohdistuneisiin ulkomaalaisomisteisten yritysten tekemiin investointeihin suhtauduttiin epäilevästi 1990-luvun puoliväliin saakka (Steinbock, 2011). Ulkomaisten yritysten lähtömaasta riippuen niihin saatetaan suhtautua epäileväisesti myös ulko- ja turvallisuuspoliittisista syistä.

Yrityskentän uudistumisen näkökulmasta ulkomaalaisomisteiset yritykset muodostavat uusia yhteistyön verkostoja sekä lisäävät kilpailua markkinoilla (Blalock & Gertler, 2008; Kokko, 1994). Erityisesti yritysten välinen kilpailu aiheuttaa yleensä markkinoiden tehostumista esimerkiksi hintakilpailukyvyn kautta, tehokkaamman toiminnan kopiointina, olemassa olevan teknologian tehokkaampana hyödyntämisenä tai paikallisten yritysten kasvavina t&k-investointeina (Görg & Greenaway, 2004). Ulkomailta tulevan kilpailijan aiheuttama markkinoiden tehostuminen² on usein voimakkaampaa verrattuna kotimaisen kilpailijan ilmaantumiseen, sillä ulkomaisen yrityksen kyvykkyydet, toimintatavat ja yrityskulttuuri voivat olla vieraita paikallisille yrityksille (Blomström & Kokko, 1998). Markkinoiden tehostuminen johtaa parhaassa tapauksessa kilpailukykyisempiin hintoihin lopputuotteissa ja alihankintaverkostoissa (Havráněk & Iršová, 2011; Iršová & Havráněk, 2013).

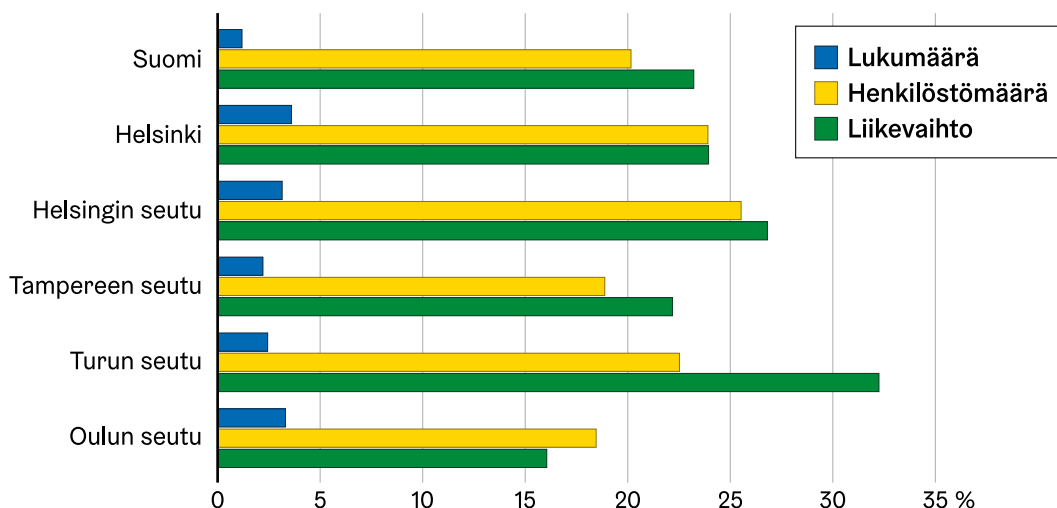
2 Kansainväliset ja useassa maassa toimivat yritykset omaavat teknologisia ja kaupallisia kyvykkyyksiä nostaen niiden suorituskykyä merkittävästi. Monikansallinen yritystoiminta vaatii kilpailuetua ja sen jatkuvaa kehittämistä. Esimerkiksi yritykset pitävät yllä skaalaetuja, jonka ansiosta niiden hankinta- ja logistiikkakustannukset voivat olla edullisempia pienempiin kilpailijoihin verrattuna (Blomström & Kokko, 1998).

Ulkomaalaisomisteiset yritykset Suomessa

Tilastokeskuksen alueellisen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston mukaan Suomessa toimi kaikkiaan likimain 380 000 yritystä vuonna 2021. Näistä yrityksistä noin 4 500 (1,2 %) oli ulkomaalaisomisteisia. Suomessa toimivien yritysten henkilöstömäärä kyseisenä vuonna oli vajaat 1,4 miljoonaa, josta ulkomaalaisomisteisten yritysten osuus oli 278 000 (20,2 %). Yritysten kokonaisliikevaihto oli noin 471,5 miljardia euroa ja ulkomaalaisomisteisten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 109,5 miljardia euroa (23,2 %). Ulkomaalaisomisteiset yritykset eroavat suomalaisista yrityksistä ensisijaisesti suuren kokonsa kautta, kuten kuvion 1 suhteelliset yrityslukumäärät ja tämän julkaisun tulevat luvut osoittavat.

Yrityksiä perustetaan pääsääntöisesti enemmän kuin niitä lopetetaan, mistä johtuen yritysten lukumäärä Suomessa kasvaa. Sama koskee yritysten liikevaihto-osuuksia, jotka ovat viimeisten vuosien aikana kohonneet melko tasaiseen tahtiin. Yritysten henkilöstömäärissä nähtiin vuonna 2019 huippuvuosi (reilut 1,5 miljoonaa henkilötyövuotta), jonka jälkeen henkilöstömäärä Suomessa on vähentynyt vajaat 10 prosenttia. Ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä kehitys on ollut nousujohteista niin lukumäärän, henkilöstön kuin liikevaihdonkin osalta. 2020-luvun ensimmäisten vuosien aikana ulkomaalaisomisteisten yritysten taloudellinen merkitys on Suomessa lisääntynyt. Tästä voidaan päätellä, että ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat toistaiseksi selvinneet kriisivuosista kotimaisia yrityksiä paremmin.

Kuvio 1. Ulkomaalaisomisteiset yritykset Suomessa suhteessa yrityskantaan 2021. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

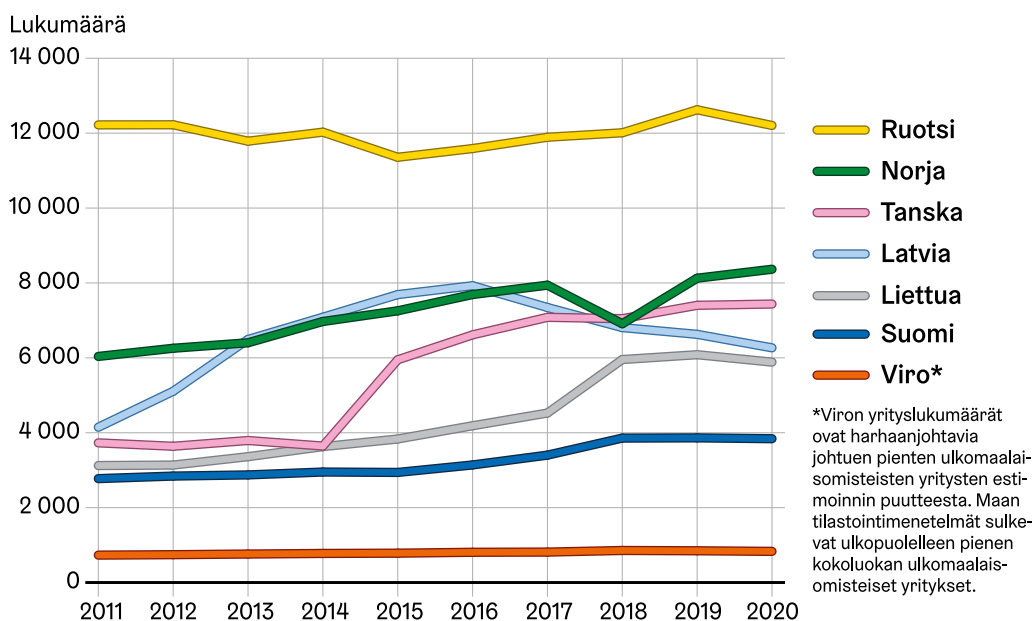
Ulkomaalaisomisteisten yritysten merkitys suomalaiselle elinkeinorakenteelle näyttää nousujohteiselta. Kansainvälisten yritysten markkinaosuuden vahvistumista Suomen suurimmilla seutukunnilla voidaan pitää todennäköisenä myös jatkossa. Kehityskulkua puoltaa se, että ulkomaalaisomisteisten yritysten sijoituksia Suomeen on viime vuosina alettu nähdä yhä positiivisemmässä valossa. (Steinbock, 2011)

Suomella on kuitenkin kurrottavaa yritystoiminnan kansainvälistymisessä. Verrokki- maiden tarkastelu osoittaa, että Suomeen kohdistuvat ulkomaiset sijoitukset ovat vielä melko vähäisiä suhteessa lähinaapureihin. Ruotsissa ulkomaalaisomisteisten yritysten

lukumäärä on yli kolminkertainen – niitä tilastoitiin maahan 15 804 vuonna 2020. Näistä yrityksistä 9 015 sijaitsi Tukholman läänissä ja pelkästään Tukholman kaupungissa (5 748) ulkomaalaisomisteisia yrityksiä sijaitsi enemmän kuin Suomessa yhteensä (Tillväxtnalys, 2020). Väestöltään hieman Suomea suurempi Tanska taas toimi kotipaikkana 8 059 ulkomaalaisomisteiselle yritykselle vuonna 2020 (Danmarks statistik, 2020).

Eurostat ylläpitää tilastoa ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärästä kansallisten tilastokeskusten avustuksella. Suomen Tilastokeskuksen tuottaman yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot eivät kuitenkaan ole suoraan verrannollisia Eurostatin lukuihin. Eurostatin tilastoista on karsittu tiettyjä julkiselle sektorille tyypillisesti kuuluvia toimialoja kuten koulutus ja terveys- ja sosiaalipalvelut. Maiden välisessä vertailussa voidaan kuitenkin havaita, että Suomi jää muista lähinaapureistaan ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärässä. Suomen lähinaapureista ja eurooppalaisista verrokkimaista ainoastaan Virossa ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä on Suomea matalampi (Kuvio 2). Viron yrityslukutilastot ovat tosin harhaanjohtavat, sillä aineistossa on estimoinnin puutteesta johtuen jätetty pienimmän kokoluokan yritykset huomiotta. Suomessa onkin todennäköisesti vähiten ulkomaalaisomisteisia yrityksiä suhteessa väestömäärään, kun verrataan maantieteellisesti lähimpiä verrokkimaita.

Kuvio 2. Ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä valikoiduissa³ maissa.
Lähde: Eurostat⁴

Vaikka muissa Baltian maissa ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä on Suomea korkeampi, Baltian maissa vuosittaiset ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihtolukemat jäävät kuitenkin merkittävästi pohjoismaisesta tasosta. Baltian maissa vuosittainen kokonaisliikevaihto liikkuu Viron 15 miljardin euron ja Liettuan 30 miljardin euron välillä. Pohjoismaissa taas vaihteluväli on Suomen 95 miljardin euron ja Ruotsin 285 miljardin euron välissä Eurostatin vuoden 2020 tilastojen mukaan.

³ Eurostatin ulkomaalaisomisteisia yrityksiä seuraavassa tilastossa yrityksiä on sisällytetty toimialoista B-N ja lisäksi S95 TOL2008 luokitusmääritelmän mukaisesti.

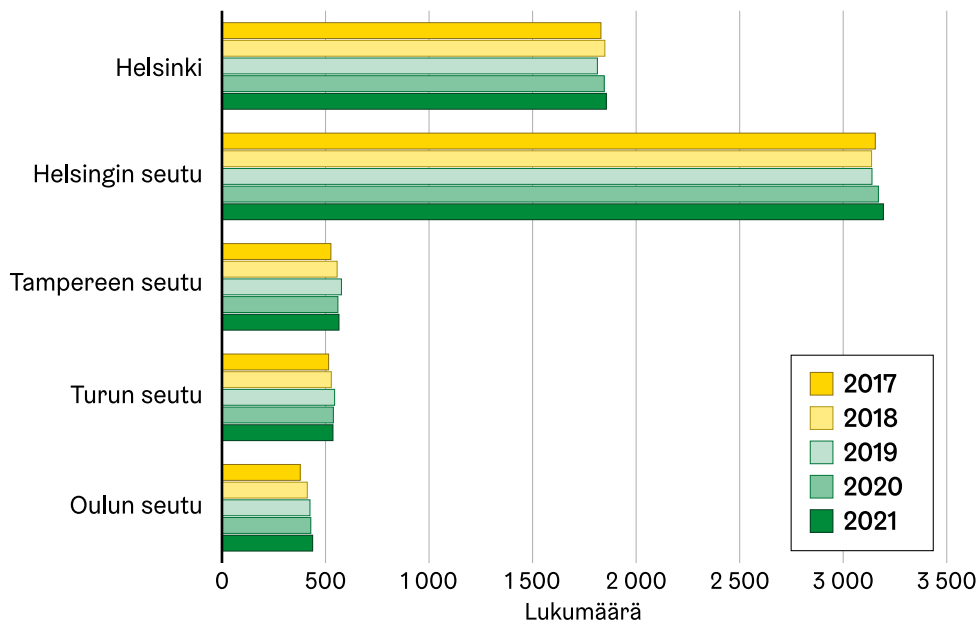
⁴ Viron yrityslukumäärät ovat harhaanjohtavia johtuen pienten ulkomaalaisomisteisten yritysten estimoinnin puutteesta. Maan tilastointimenetelmät sulkevat ulkopuolelleen pienen kokoluokan ulkomaalaisomisteiset yritykset.

Kansainvälinen yritystoiminta seutukunnittain

Helsingin seutu vetää puoleensa suurimman osan Suomeen sijoittuvasta kansainvälisestä yritystoiminnasta. Helsingin seudulle, jossa yrityksiä toimi vuonna 2021 kaiken kaikkiaan 101 545, ulkomaalaisomisteisia yrityksiä oli sijoittunut 3 194. Tämä oli noin 71 prosenttia kaikista Suomessa toimivista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä (Kuvio 3). Alueella toimi vuonna 2021 miltei kuusinkertainen määrä ulkomaalaisomisteisia yrityksiä seuraavaksi suurimpaan seutukuntaan nähden. Helsingin seudun jälkeen suurimmat seutukunnat – Tampere, Turku ja Oulu – toimivat kotiseutuna likimain puolen tuhannelle ulkomaalaisomisteiselle yritykselle⁵. Pääkaupungin taloudellinen elinvoima ja suuri väestömäärä ovat keskeisiä syitä sille, miksi kansainväliset yritykset sijoittavat Suomessa tapahtuvaa yritystoimintaansa juuri Helsinkiin ja sen lähiseuduille.

Kuvio 3. Ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärän kehitys. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Henkilöstömäärin tarkasteltuna seutukunnista Helsinki on omassa suuruusluokassaan. Suomessa ulkomaalaisomisteisten yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli 277 952 vuonna 2021. Helsingin seudulla henkilöstömäärä oli 123 748, eli noin 45 prosenttia koko maan osuudesta. Tampereen seutukunnalla henkilöstömäärä oli ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä 20 413, Turun seudulla 18 822 ja Oulun seudulla 11 196. Helsingin seutu on myös koko yrityssektorin ulkomaalaisomisteisten yritysten henkilöstöosuuksilla katsottuna Suomen kansainvälinen, sillä 25,5 prosenttia Helsingin seudun yrityssektorin työvoimasta sijoittui ulkomaalaisomisteisiin yrityksiin. Oulussa ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä työskentelevien suhdeluku kaikkiin alueella työskenteleviin oli 16 prosenttia, ja suurista seutukunnista vain Turun seutu ylsi henkilöstömäärillä tarkasteltuna yli 20 prosenttiin.

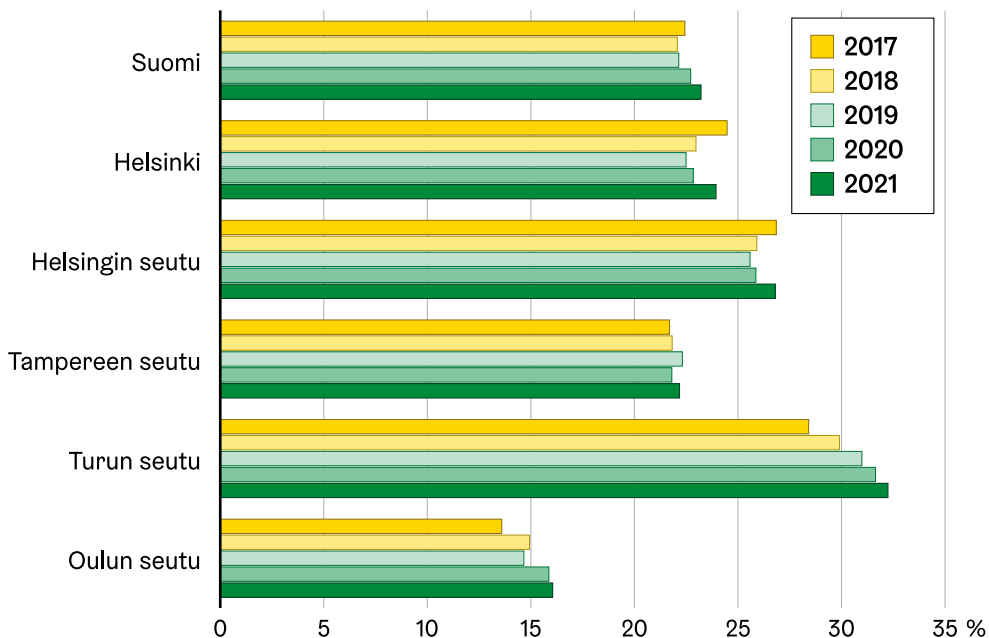
⁵ Alueellisia yritystilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että sama yritys voi olla kirjautuneena useammalle paikkakunnalle ja yhteenlaskettu yritysmäärä on suurempi kuin koko maahan tilastoitu yritysten lukumäärä.

Kansainväliset yritykset ovat vakiintuneita suuremman luokan toimijoita verrattuna kansallisiin yrityksiin, eivätkä ne kaadu tai poistu markkinoilta kovin tiuhaan tahtiin. Vuonna 2021 Helsingin seudulla toimiva ulkomaalaisomisteinen yritys työllisti keskimäärin noin 39 työntekijää ja sen liikevaihto oli noin 16,4 miljoonaa euroa. Kotimaisiin yrityksiin verrattuna kokoero on huomattava, sillä Helsingin seudulla toimiva kotimainen yritys työllisti keskimäärin 4 henkeä ja liikevaihto oli noin 1,5 miljoonaa euroa. Muihin suuriin seutukuntiin verrattuna Helsingin seudulle sijoittuvilla ulkomaalaisomisteisilla yrityksillä on suurimmat henkilöstömäärät ja liikevaihdot. Ilmiö havainnollistaa sitä, kuinka Helsinki ja sen lähialueet ovat ulkomaalaisomisteisten yritysten ensisijainen sijoittumiskohde, kun ne harkitsevat liiketoimintansa laajentamista Suomeen.

Ulkomaalaisomisteisten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli Suomessa noin 109,5 miljardia euroa vuonna 2021. Helsingin seudulla liikevaihto oli noin 52,5 miljardia, seuraavaksi suurimmalla Turun seudulla yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 8,1 miljardia euroa, Tampereen seudulla 7,7 miljardia ja Oulun seudulla 2,9 miljardia vuonna 2021. Helsingin ja Suomen suurimpien seutukuntien ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihto-osuuksien kehitys suhteessa koko yrityskantaan on havainnollistettu kuviossa 4. Tampereen seudulla kaikkien yritysten kokonaisliikevaihto on Turun seutua suurempi, mutta Turun seudulla ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihto-osuus (32,2 %) on merkittävästi Tampereen seutua (22,2 %) ja Helsingin seutua (26,8 %) korkeampi. Turussa suurta liikevaihto-osuutta saattaa selittää telakkateollisuus, jossa alueen talouteen merkittävästi vaikuttava telakkayritys Meyer Turku Oy on saksalaisessa omistuksessa.

Kuvio 4. Liikevaihdon osuus alueittain kaikkien yksityisten yritysten liikevaihdosta. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto⁶

Liikevaihto-osuudet kertovat ulkomaalaisomisteisten yritysten taloudellisesta merkityksestä alueellisesti. Suurista seutukunnista Helsingin ja Turun seutu ovat liikevaihdon osalta voimakkaammin kytkeytyneet ulkomailta tulevaan pääomaan, kun taas Oulun ja Tampereen seudulla ulkomailta tulevat investoinnit eivät muodosta yhtä suurta osuutta

⁶ Tilastossa aikasarjakatkos vuosien 2020 ja 2021 välillä henkilöstö- ja palkkasummatiedoissa. Aineiston yksityiskohdat löytyvät laatuselosteesta.

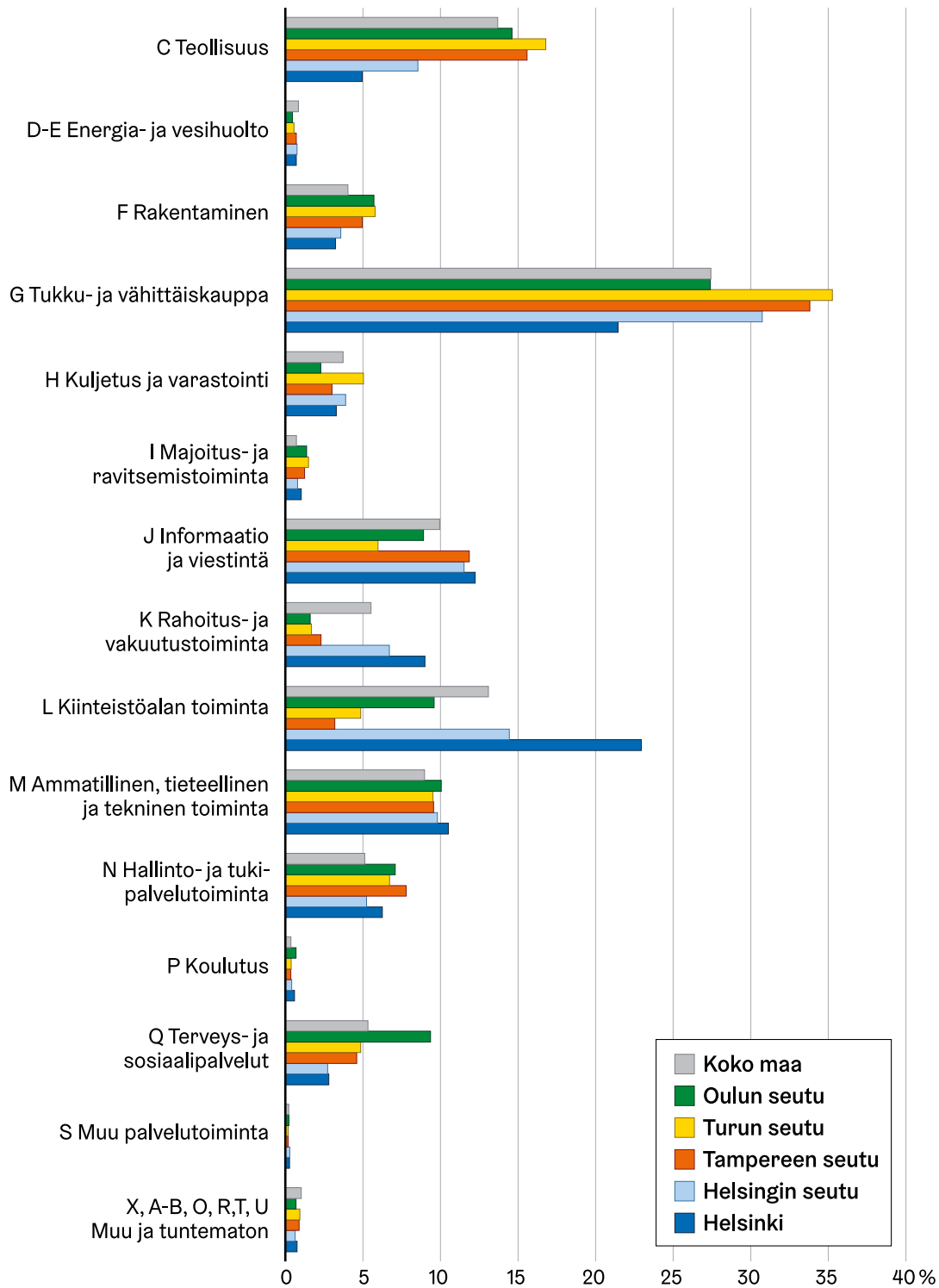
alueen liikevaihdosta. Ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihto-osuudet näyttävät kasvusuuntaisilta kaikilla aluetasoilla. Turun seudulla, jossa teollisuuden osuus seudun kokonaisliikevaihdosta oli noin 28 prosenttia vuonna 2021, ulkomaalaisomisteisilla yrityksillä on toimialan sisällä suuri markkinaosuus. Ulkomaalaisomisteiset yritykset vastasivat miltei 60 prosentista alueen teollisuuden liikevaihdosta vuonna 2021.

Ulkomaalaisomisteisten yritysten sijoittumisessa alueellisesti on myös muita toimialakohtaisia eroja (Kuvio 5). Turun seudun, Oulun seudun ja Tampereen seudun kansainvälinen liiketoiminta keskittyy muuta maata yleisemmin teollisuuteen ja rakentamiseen, kun puolestaan Helsingissä ja Helsingin seudulla tilanne on päinvastainen. Esimerkiksi Helsingin kaupungissa teollisuuden osuus kaikista kaupunkiin sijoittuneista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä on melkein 10 prosenttiyksikköä koko maan suhdelukua pienempi. Informaatio- ja viestintäalalla korostuvat Helsingin seutu, Tampereen seutu ja Oulun seutu, mikä voi selittyä alueille sijoittuvasta tietotekniikka-alan yrityksistä. Terveys- ja sosiaalipalveluihin lukeutuva toiminta on ulkomaalaisomisteisten yritysten kohdalla erityisesti Oulun seudulla muuta maata yleisempää. Tukku ja vähittäiskaupassa⁷ korostuvat erityisesti Tampereen ja Turun seudut. Helsingin seutu ylittää myös koko maan suhdeluvun ja seudulla on suhteellisesti suurempi henkilöstömäärä toimialalla kuin Tampereella ja Turussa. Helsingissä korostuvat erityisesti muuta maata yleisempänä kiinteistöala, informaatio ja viestintä sekä rahoitus- ja vakuutustoiminta. Tämä on myös linjassa kaupungin elinkeinorakenteen kanssa, jossa teollisuuden sijasta korostuu korkean osaamisen palvelutoiminta.

---

⁷ Toimialaluokka G – Tukku ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus. Jatkossa toimialasta puhutaan lyhennetyksi tukku- ja vähittäiskauppana tai toimialaluokkana G.

Kuvio 5. Yritysten määrien suhteelliset osuudet toimialoittain kaikista seutukunnan ulkomaalaisomisteisista yrityksistä. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

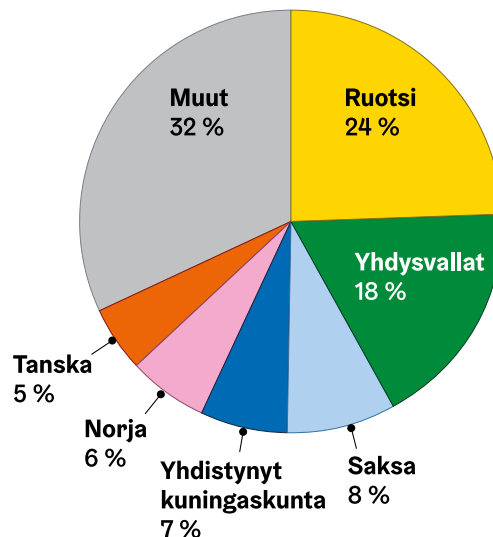

Ulkomaalaisomisteisten yritysten suurimmat omistajamaat

Yleisimmät kotimaat Suomeen laajentuneille ulkomaalaisomisteisille yrityksille löytyvät maantieteellisesti melko läheltä. Ruotsista kotoisin olevat yritykset ovat lukumäärällisesti (1 225), henkilöstömäärän mukaan (81 873) ja liikevaihto-osuudeltaan (25,5 miljardia euroa) merkittävin omistajamaa ulkomaalaisomisteisten yritysten keskuudessa Suomessa. Ruotsin jälkeen suurin omistajamaa Suomessa on Yhdysvallat (678 yritystä), mikä kertoo maan vaikutusvallasta kansainvälisillä markkinoilla. Saksa on lukumäärällisesti tarkasteltuna kolmanneksi suurin omistajamaa Suomessa 370:llä sieltä kotoisin olevalla yrityksellä. Saksalaiset yritykset työllistävät miltei yhtä suuren henkilöstömäärän (24 637) kuin yhdysvaltalaiset yritykset (26 771) ja yltyvät miltei yhtä suureen yhteenlaskettuun liikevaihto-osuuteen (noin 14,0 miljardia euroa). Tanska ja Norja ovat sijalla viisi ja kuusi lukumäärä- ja henkilöstöosuuksiltaan (liikevaihto-osuuden mukaan sijat neljä ja viisi Yhdistyneen kuningaskunnan jäädessä kuudenneksi). Pohjoismaiset yritykset ovat näin ollen Suomessa vahvasti edustettuna. Yhdistynyt kuningaskunta on Saksan jälkeen lukumäärällisesti (304) neljänneksi eniten ulkomaalaisomisteisiä yrityksiä Suomeen tuova omistajamaa. Tanska ja Norja ovat sijalla viisi ja kuusi lukumäärä- ja henkilöstöosuuksiltaan (liikevaihto-osuuden mukaan sijat neljä ja viisi Yhdistyneen kuningaskunnan jäädessä kuudenneksi). Liikevaihto-osuuksia tarkasteltaessa Yhdistyneen kuningaskunnan (4,7 miljardia euroa) merkitys jää muihin suuriin omistajamaihin verrattuna vähäiseksi ja sijoittuu lähemmäs Sveitsin (4,6 miljardia euroa) ja Japanin (4,1 miljardia euroa) yhteenlaskettua liikevaihto-osuutta.

Helsingin seudulla omistajamaiden vaikutusjärjestys on samankaltainen koko maan osuuksiin verrattuna (Kuvio 6). Ruotsalaisomisteiset yritykset ovat Helsingin seudulla lukumäärällisesti ylivoimaisessa enemmistössä (781), henkilöstömäärillä tarkasteltuna (31 315) ja liikevaihto-osuuksiltaan (9,8 miljardia euroa). Yhdysvaltalaiset ovat koko maan tavoin selvästi toiseksi suurin omistajamaa 564 Helsingin seudulle sijoittuvalla yrityksellä, 14 958 henkilöstöosuudella ja noin 8,8 miljardin euron yhteenlasketulla liikevaihdolla. Saksa on muun Suomen tavoin selvästi kolmanneksi suurin omistajamaa Helsingin seudulla 269 yrityksellä, 9 888 henkilöstömäärällä ja noin 5,6 miljardin euron liikevaihdolla.

Kuvio 6. Ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä omistajamaiden osuuden mukaan Helsingin seudulla. Aineistolähde: (SVT, 2022), yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Yleisimmät Suomessa toimivien ulkomaalaisomisteisten yritysten omistajamaat ovat valtioita, joiden kanssa Suomella on perinteisesti ollut tiiviit kauppasuhteet. Ainoa listan kärkipäässä oleva Euroopan ulkopuolinen ja sijaintinsa puolesta kaukaisempi valtio on Yhdysvallat. Kansainvälistä markkinamahdeista Kiinan läsnäolo Suomessa on pienempi: 50 yritystä, henkilöstömäärä 2 583 ja noin 3,8 miljardin euron yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2021. Muita Euroopan ulkopuolelta tulevia 20 merkittävimmän omistajamaan joukkoon lukeutuvia maita ovat Japani, Kanada, Intia ja Jersey.

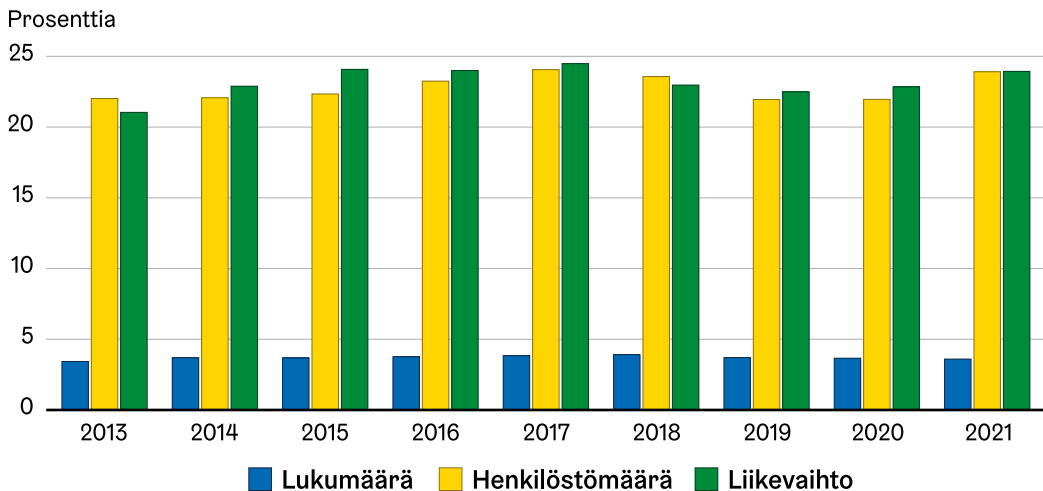
Kiinalaisomisteisten yritysten vaikutus Suomen taloudessa on noussut etenkin vuoden 2016 jälkeen, jolloin kiinalaisomisteisten yritysten kokonaisliikevaihto kasvoi miljardiluokkaan. Taustalla on peliyhtiö Supercellin myynti, jonka johdosta mittavaa liikevaihtoa pyörittävästä yrityksestä tuli kiinalaisomisteinen. Helsingissä kiinalaisomisteisten yritysten liikevaihto-osuus nousi tästä johtuen merkittäväksi. 21 Helsinkiin sijoittunutta kiinalaisomisteista yritystä tuotti reilun 2,1 miljardin euron liikevaihdon vuonna 2021, josta Supercellin osuus oli noin 1,9 miljardia euroa. Omistajamaavertailussa Helsinkiin sijoittuneista yrityksistä vain Ruotsista (noin 5,4 miljardia euroa) ja Yhdysvalloista (3,7 miljardia euroa) kotoisin olevat yritykset tuottivat suuremman yhteenlasketun liikevaihdon.

Suurten globaalien talouksien kuten Yhdysvaltojen, Kiinan ja kasvussa olevan Intian merkitys Helsingin taloudelle voi jatkossa kehittyä suuremmaksi. Kansainvälisten teknologiajättien ja muilla toimialoilla toimivien suuryritysten kilpailuetu kansainvälisillä markkinoilla kasvaa samalla kun kaupankäynti globalisoituu ja yhdenmukaistuu. Suurilla talouksilla on keinoja edistää omien kansallisten yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Suomen kaltaisten pienempien talouksien elinkeinoelämä saattaa tulla entistä riippuvaisemmaksi suurista talouksista kotoisin olevista yrityksistä.

Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingissä ja Helsingin seudulla

Neljäsosa Helsingin kaupungin taloudesta nojaa alueella toimiviin ulkomaalaisomisteisiin yrityksiin (Kuvio 7). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston mukaan Helsingissä toimi 51 584 yritystä vuonna 2021, ja näistä 1 856 (3,6 %) oli ulkomaalaisomisteisia. Samana vuonna kaupunkiin sijoittuneiden yritysten henkilöstömääräksi ilmoitettiin 260 814, josta ulkomaalaisomisteisten yritysten osuus oli 62 364. Siten noin 23,9 prosenttia kaikista Helsingin yrityksissä työskentelevistä työntekijöistä oli ulkomaalaisomisteisen yrityksen palveluksessa. Helsingin yritysten kokonaisliikevaihto oli noin 97,6 miljardia euroa, josta ulkomaalaisomisteisilla yrityksillä oli noin 23,3 miljardin euron (23,9 %) osuus.

Kuvio 7. Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingissä suhteessa alueen kaikkiin yrityksiin. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto⁸

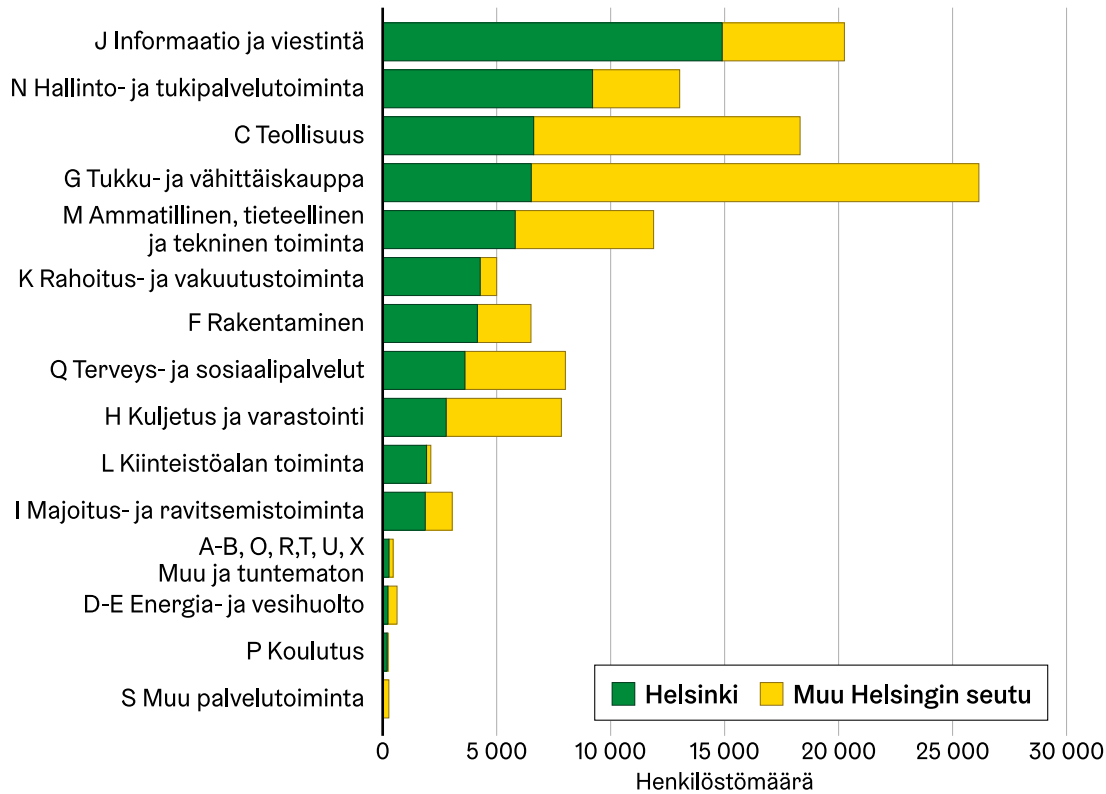

Ulkomaalaisomisteisten yritysten taloudellinen merkitys on huomattava, vaikka niiden lukumäärällinen osuus Helsingin yritys kentässä on vain muutaman prosentin luokkaa. Ulkomaalaisomisteisten yritysten taloudellinen painoarvo poikkeaa näin ollen Helsingissä toimivat ulkomaalaisomisteiset yritykset tekivät keskimäärin noin 12,6 miljoonan euron liikevaihdon, kun vastaavasti kotimaiset yritykset ylsivät keskimäärin 1,5 miljoonaan euroon. Henkilöstö ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä oli samana vuonna 33,6 henkeä yritystä kohden, kun kotimaisissa yrityksissä keskimääräinen henkilöstölukema oli 4,0.

Keskeisimmät toimialat Helsingin ulkomaalaisomisteisessa yritys kentässä ovat Informaatio ja viestintä (J), tukku- ja vähittäiskauppa (G) ja teollisuus (C) (Kuvio 8). Ainoastaan näillä kolmella toimialalla kullakin on Helsingissä yli 10 prosentin osuus sekä henkilöstömäärässä että liikevaihto-osuudessa alueella toimivien ulkomaalaisomisteisten yritysten kokonaisuudessa. Helsingin seudulla taas tukku ja vähittäiskaupan merkitys on erityisen suuri. Toimialaan lukeutuvilla ulkomaalaisomisteisillä yrityksillä on suurin työllistämisaikutus ja ne tuottavat alueella suurimman liikevaihdon. Toimialakohtaisten henkilöstömäärien ja liikevaihdon tarkastelu kertoo alueen tuotannontekijöiden laatutekijöistä enemmän kuin pelkkä yritysten lukumäärä.

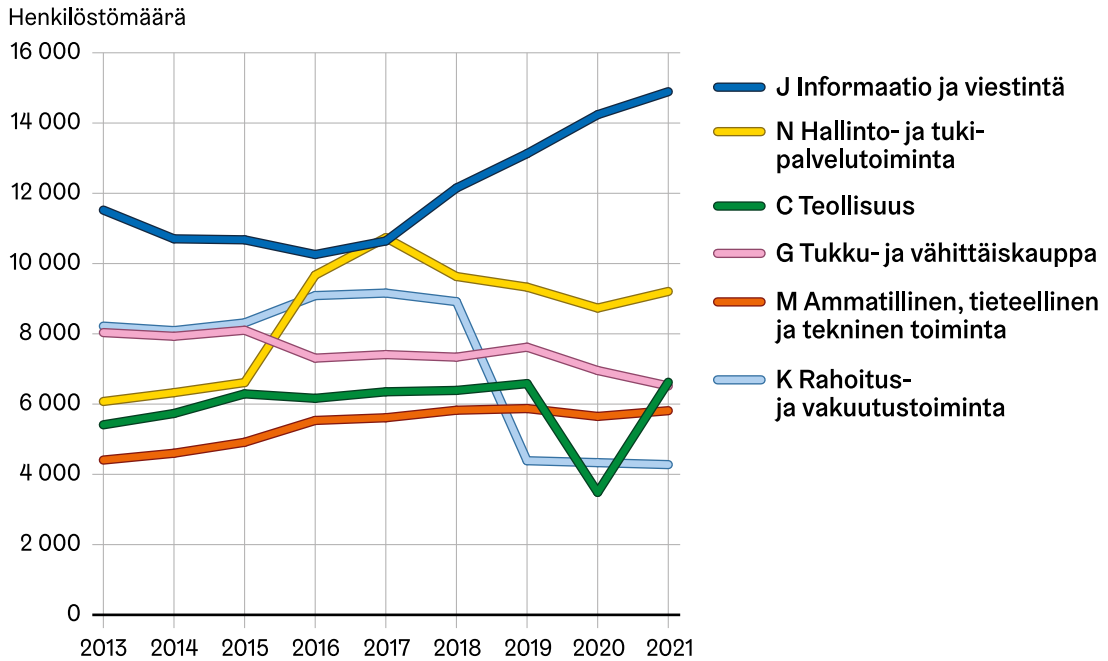
⁸ Tilastossa aikasarjakatkos vuosien 2020 ja 2021 välillä henkilöstö- ja palkkasummatiedoissa. Aineiston yksityiskohdat löytyvät laatuselosteesta.

Kuvio 8. Ulkomaalaisomisteisten yritysten henkilöstömäärä toimialoittain.
Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Helsingissä on useita suuria informaatio- ja viestintäalan ulkomaalaisomisteisia yrityksiä, jotka ovat investoineet alueelle ja hyödyntävät Helsingin seudun korkean tason ICT-osaamista. Toimiala on viime vuosina noussut yhä merkittävämmäksi Helsingin yleisimpien ulkomaalaisomisteisten yritysten toimialojen ryhmässä (Kuvio 9). Kansainvälisten informaatio- ja viestintäalan yritysten hakeutuminen alueelle lisää Helsingin seudun kilpailukykyä ja markkinoiden tehokkuutta toimialalla, jonka merkitys kansainvälisessä taloudessa kasvaa vuosi vuodelta suuremmaksi. Toimialaan vahvasti kytkeytyvä digitalisaatio on muut toimialat läpileikkaava ilmiö, joka määrittää nykyisin lähes jokaisen toimialan uudistumista ja kilpailukykyä.

Kuvio 9. Ulkomaalaisomisteisten yritysten henkilöstömäärän kehitys Helsingissä suurimmilla toimialoilla. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto⁹

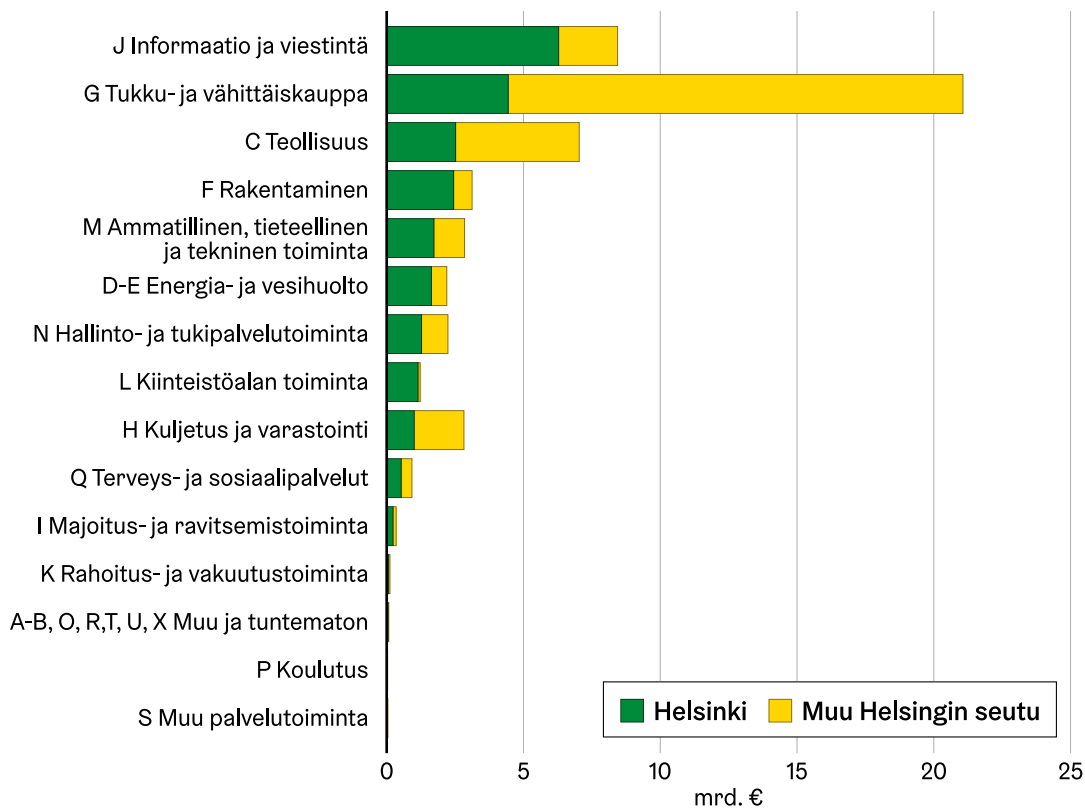
Tukku- ja vähittäiskaupan merkitys Helsingin seudun elinkeinoelämälle näkyy etenkin liikevaihto-osuuksia tarkasteltaessa (Kuvio 10). Toimialan liikevaihto on omaa luokkaan- sa johtuen sen piirissä toimivien yritysten liiketoimintamallista, jossa lähinnä ostetaan ja myydään tuotteita eteenpäin. Tukku- ja vähittäiskaupassa myyntimäärät ovat tärkeämpiä kuin tuotteeseen siirrettävä arvonlisäys, minkä on muilla toimialoilla yleensä suurempi. Liikevaihdon seuranta on hankalaa myös rahoitus- ja vakuutus toiminnan alalla, sillä tämän toimialan yrityksissä liiketoiminta perustuu pitkälti suurten rahaerien siirtelyyn¹⁰. Liikevaihdon seuranta sopii täten paremmin muiden kuin kaupan ja rahoituksen toimialojen piiriin.

⁹ Tilastossa aikasarjakatkos vuosien 2020 ja 2021 välillä henkilöstö- ja palkkasummatiedoissa. Aineiston yksityiskohdat löytyvät laatuselosteesta.

¹⁰ Toimialalle ei sen luonteesta johtuen lasketa liikevaihtoa muiden toimialojen tapaan. Aineiston yksityiskohdat löytyvät laatuselosteesta.

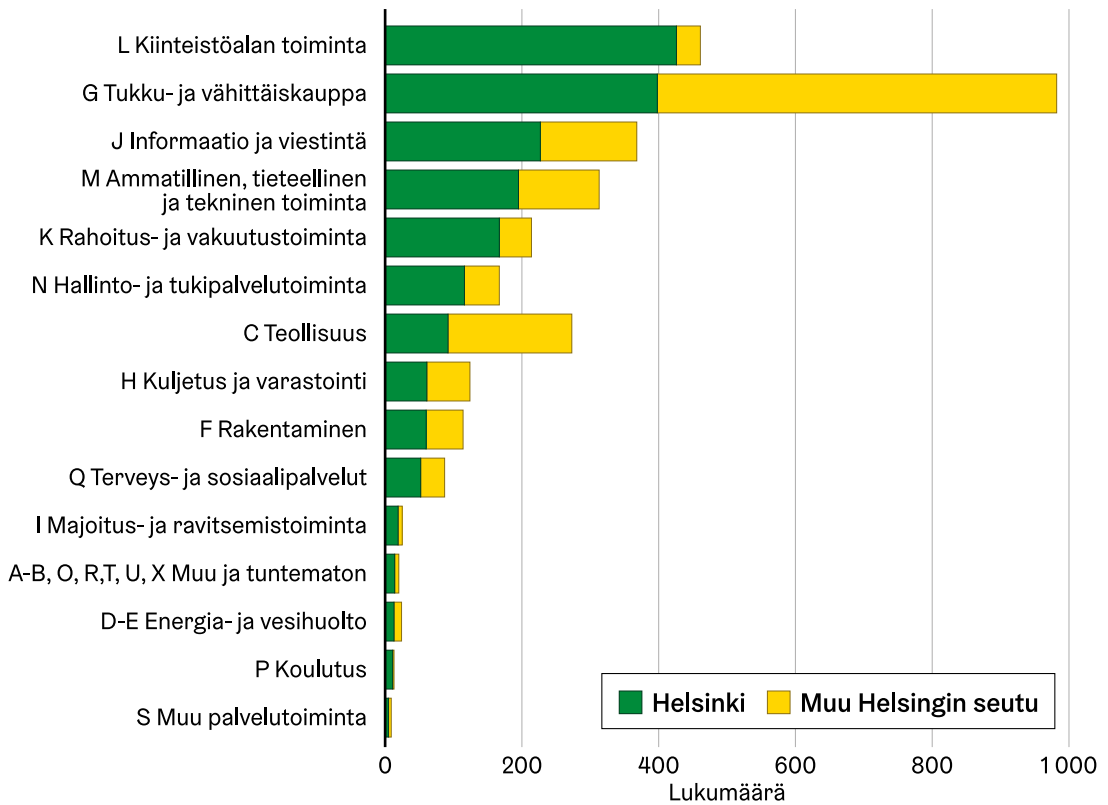

Kuvio 10. Ulkomaalaisomisteisten yritysten liikevaihto (mrd. €) toimialoittain 2021. Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Yritysten lukumäärällinen tarkastelu osoittaa, että Helsingissä kiinteistöalan toimintaa harjoittavia yrityksiä on ulkomaalaisomisteisista yrityksistä kaikkein eniten (Kuvio 11). Näiden yritysten henkilöstömäärät ja liikevaihto-osuudet ovat muihin toimialoihin verrattuna pieniä. Tukku- ja vähittäiskauppa taas on kaikkien ulkomaalaisomisteisten yritysten yleisin toimialaluokka Helsingin seudulla. Teollisuuden ja tukku- ja vähittäiskaupan toiminta sijoittuu tyypillisesti keskustojen ulkopuolelle logistisista- ja kustannussyistä, minkä vuoksi Helsingin seudun kunnista muut kuin Helsinki näyttävät näitä toimialoja edustaville yrityksille houkuttelevina. Informaatio ja viestinnän toimialoja edustavien yritysten taloudellinen merkitys on vuosi vuodelta suurempi Helsingin kaupungille, kun taas muut suurimmista toimialoista kehittyvät tasaisemmin tai ovat taantumassa suhteessa muihin toimialoihin (vrt. Kuvio 9).

Kuvio 11. Ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä toimialoittain 2021.
Aineistolähde: SVT (2022). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

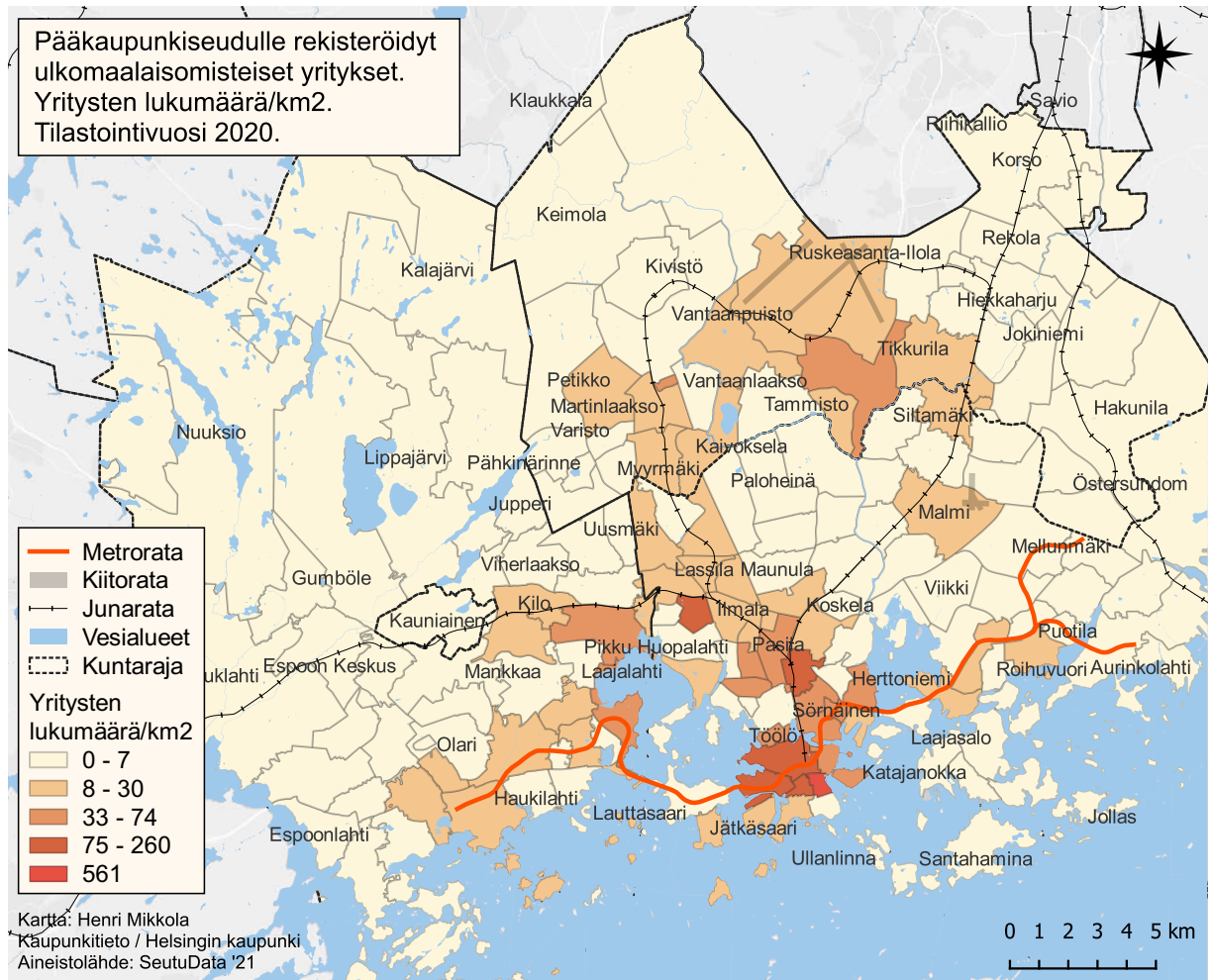

Kansainvälisen yritystoiminnan sijoittuminen ja keskeiset toimialat Helsingin seudulla

Helsingin seudulla suurimmat yrityskeskittymät ovat Helsingin ydinkeskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä. Kantakaupungin lisäksi yritysryppäitä sijaitsee Pitäjänmäen ja Kalasataman välisellä vyöhykkeellä, Leppävaaran ja Otaniemen välillä sekä Kehä III suuntaisesti Vihdintien ja Lahdenväylän välisellä kaistaleella. Ylivoimaisesti suosituin postinumeroalue kaikkien Helsingin seudulla toimivien yritysten toimipisteiden sijainnin osalta on Helsingin keskusta (postinumero 00100). Seuraavaksi eniten yritysten toimipisteitä sijaitsi postinumeroalueilla Kamppi-Ruoholahti, Kaartinkaupunki, Punavuori, Kallio, Itä-Pasila, Kirkonkylä-Veromäki, Tikkurila, Eira-Hernesaari ja Kruununhaka.

Ulkomaalaisomisteisten yritysten kohdalla suosituimmat toimipaikkojen postinumeroalueet eroavat hieman kotimaisista, sillä Helsingin keskustan ulkopuolella olevat alueet ovat hieman suosituimpia. Kokoerojen lisäksi toimialakohtaiset erot selittävät ulkomaalaisomisteisten yritysten yleisempää hakeutumista keskustan ulkopuolelle. Suuret kuljetusinfrastruktuuria vaativat yritykset, kuten teollisuuden ja tukkutoiminnan alalla toimivat yritykset, ovat yliedustettuina muun muassa Vantaalla Kirkonkylä-Veromäessä, jossa keskeiset liikenneväylät ja kansainvälinen lentoasema ovat lähellä. Lukumäärällisesti ulkomaalaisomisteisten yritysten joukossa yleisiä tukku- ja teollisuudenalojen yrityksiä on paljon muuallakin Kehä III:n läheisyydessä Helsingin keskustasta pohjoiseen, josta valtaväylät jatkuvat muualle Suomeen (Kuvio 12). Keskustan postinumeroalueen 00100 jälkeen toiseksi eniten ulkomaalaisomisteisiä yrityksiä sijaitsee Kirkonkylä-Veromäessä, jonka jälkeen tulevat Kaartinkaupunki, Etelä-Leppävaara, Otaniemi, Pitäjänmäen teollisuusalue, Kamppi-Ruoholahti, Veromiehenkylä, Itä-Pasila ja Tuupakan teollisuusalue.

Kuvio 12. Ulkomaalaisomisteisten yritysten toimipaikkojen sijainnit postinumeroalueittain. Aineistolähde: HSY, SeutuData '21

Toimipaikkojen lukumäärää arvioitaessa on huomioitava, että yhdellä yrityksellä saattaa olla useampi toimipiste. HSY:n tuottaman SeutuData-aineiston avulla toimipisteitä on mahdollista sijoittaa kartalle, mutta yrityskohtaisista erityispiirteistä johtuen toimialojen toimipaikkojen lukumäärä ei ole verrannollinen toimialan yritysten lukumäärään. Esimerkiksi majoitus- ja ravintolatoimintaan (I) lukeutuvia ulkomaalaisomisteisten yritysten toimipisteitä on Helsingin seudulla runsaasti suhteessa yritysten lukumäärään. Toimipisteiden tarkastelu antaa kuvan toimialojen vaikuttavuudesta ja yritystoiminnan aktiivisuudesta tietyillä alueilla. SeutuData-aineistoon perustuvan toimipisteanalyysin mukaan Helsingin seudulla oli 6 059 ulkomaalaisomisteisen yrityksen toimipistettä vuonna 2020.

Ulkomaalaisomisteisten voimakkaampi sijoittuminen keskustan ulkopuolelle viittaa siihen, että ne ovat suuremman kokoluokan yrityksiä, jotka joutuvat suurten ja räätälöityjen toimitilarakenteiden johdosta etsimään toimitiloja kalliimpien keskustan liiketilajen ulkopuolelta. Lisäksi keskustan liiketilajen korkea käyttöaste saattaa pakottaa vapaita toimitiloja etsiviä yrityksiä alueille, joissa liiketilaa on enemmän vapaana. Eri toimialoilla liiketoimintaa harjoittavilla yrityksillä on erilaisia tilatarpeita, mikä ilmenee muun muassa tukku- ja teollisuusyritysten ja informaatio- ja viestintäyritysten välisessä sijaintivertailussa¹¹.

¹¹ Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa ei eritelty Espoota ja Vantaata ulkomaalaisomisteisten yritysten osalta. SeutuData-aineiston perusteella ja kaupunkien toimialarakenteet huomioiden oletettavaa kuitenkin on, että Helsingin naapurikaupungeissa etenkin kansainvälisten tukku- ja teollisuusyritysten merkitys on suuri henkilöstön ja liikevaihdon osalta.

Seuraavissa alaluvuissa luodaan tarkempi katsaus Helsingin seudun merkittävimpiin toimialoihin tarkastelemalla niiden lukumäärää, henkilöstömääriä, liikevaihtoa ja toimipaikkojen sijoittumista. Toimialojen esitysjärjestys on valikoitunut edellä mainittujen avainlukujen kokonaisvaikutuksen perusteella. Mitä aiemmin toimiala mainitaan, sitä suurempi merkitys sillä kirjoittajien havaintojen mukaan on Helsingin seudun ulkomaalaisomisteisten yritysten muodostamassa elinkeinorakenteessa.

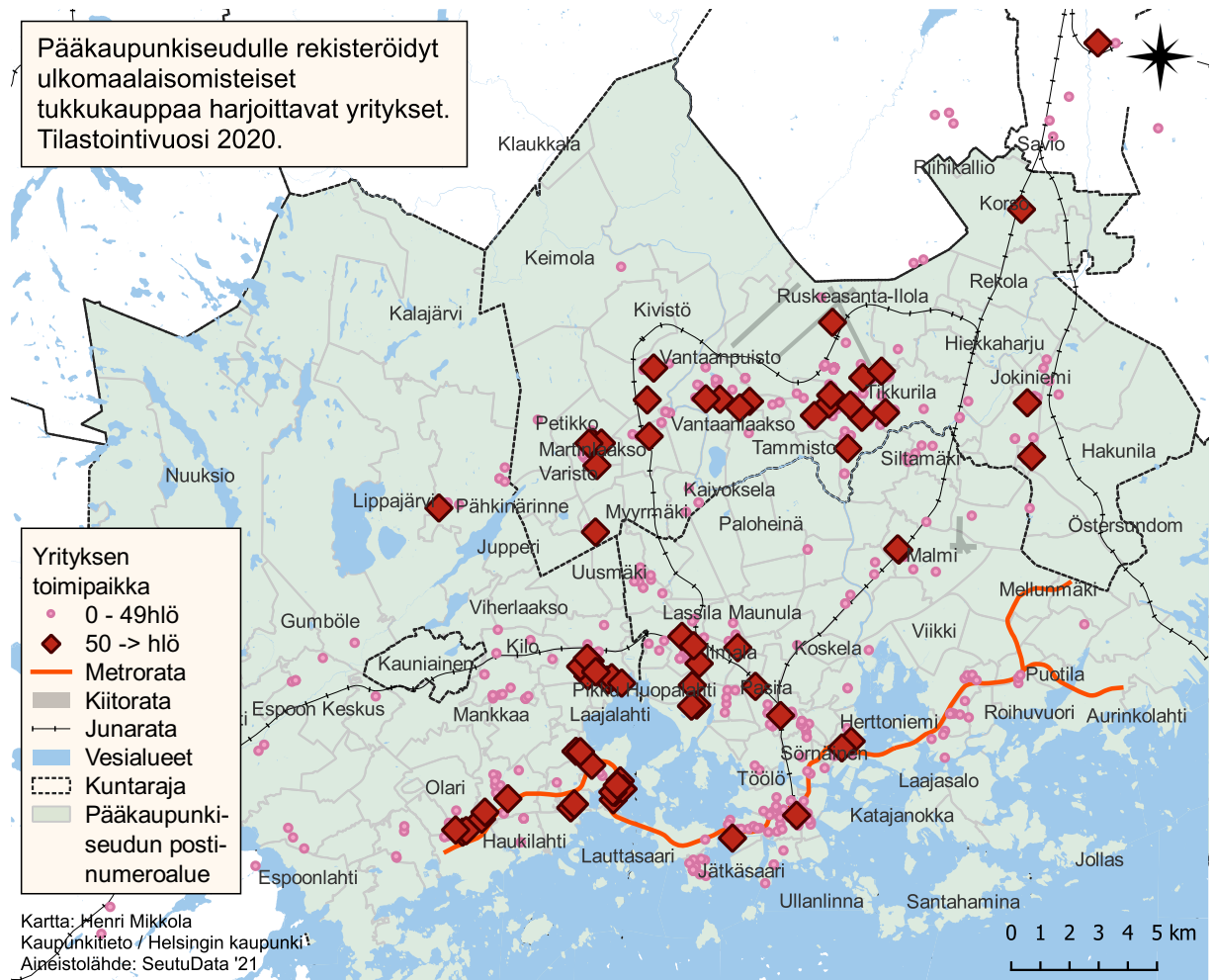
Tukku- ja vähittäiskauppa (G)

1 232:sta Suomessa toimivasta tukku- ja vähittäiskaupan alalle lukeutuvasta ulkomaalaisomisteisista yrityksestä 982 toimi Helsingin seudulla vuonna 2021. Tukku- ja vähittäiskauppaan keskittyneet yritykset muodostivat yli 27 prosentin osuuden kaikista Suomessa toimivista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä ja yli 30 prosentin osuuden Helsingin seudulla toimivista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä vuonna 2021. Koko maan kaikista yrityksistä tähän toimialaluokkaan kuuluvia yrityksiä oli samana ajankohtana vain 10,4 prosenttia (39 130 kappaletta) ja Helsingin seudulla 11,6 prosenttia (11 765 kappaletta). Toimialaan kuuluvat ulkomaalaisomisteiset yritykset työllistivät Helsingin seudulla 26 155 henkeä vuonna 2021, joten niiden keskimääräinen henkilöstölukumäärä oli kyseisenä vuonna noin 27. Yhteenlaskettu liikevaihto tämän toimialaluokan ulkomaalaisomisteisillä yrityksillä oli yli 21 miljardia euroa, mikä jaettuna yritysten lukumäärällä tekee noin 21,5 miljoonaa euroa yritystä kohden.

Tarkempi toimialaluokan tarkastelu osoittaa, että noin 79 prosenttia (773 yritystä) siihen lukeutuvista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä Helsingin seudulla toimi tukkukaupan (TOL2008 luokitus 46) alalla vuonna 2021. Kyseisten yritysten toiminta painottuu taloustavaroiden, koneiden, laitteiden sekä muiden hyvin säilyvien tarvikkeiden myyntiin ja välittämiseen. Helsingin seudulla ulkomaalaisomisteiset yritykset vastaavat noin puolesta tukkukaupan henkilöstöstä ja liikevaihdosta, mikä tekee siitä poikkeuksellisen kansainvälisen toimialan. Tukkukaupan lisäksi toimialaluokkaan G kuuluva moottoriajoneuvojen myynti ja korjaus sekä vähittäiskauppa ovat vahvemmin kotimaisten yritysten hallitsemia. Tukkukaupan suosio ulkomaalaisomisteisten yritysten keskuudessa voi selittyä suuren pääoman vaadittavuudella ja sillä, että liiketoiminta on oletettavasti melko samankaltaista kohdemaasta riippumatta. Tukkukauppa perustuu suuren koon, varallisuuden ja toimivan logistiikan tuottamiin skaalaetuihin, jonka saavutettuaan yrityksen voi olla luontevaa laajentua ja kansainvälistyä.

Pääkaupunkiseudulla toimivat ulkomaalaisomisteiset tukkukaupan alalle lukeutuvat yritysten toimipisteet sijaitsevat liikenteen solmukohdissa. Helsingin seudun merkittävimmän toimialaluokan suurimman alaluokan toimipisteet on havainnollistettu kuviossa 13. Kartasta ilmenee, kuinka henkilöstömääriltään suuria toimipisteitä sijaitsee runsaasti Kehä III varrella ja lentokentän läheisyydessä Vantaalla, jossa tukku- ja logistiikkafirmojen toimipisteiden lukumäärä on suhteellisesti muuta pääkaupunkiseutua korkeampi. Ulkomaalaisomisteisten tukkuyritysten toimipisteitä oli eniten vuonna 2020 Kirkonkylä-Veromäessä. Etelä-Leppävaara, Helsingin keskusta ja Otaniemi ovat seuraavaksi yleisimpiä sijainteja. Espoossa juna- ja metroradan varret ja edellä mainitut alueet ovat tukkukauppaa pyörittävälle ulkomaalaisomisteisille yrityksille tavanomaisia toimipaikan sijaintikohteita. Helsingissä taas toimipaikat sijaitsevat keskustan liepeillä tai Vallilan ja Pitäjänmäen välisellä vyöhykkeellä. Valtaosa ulkomaalaisomisteisista tukkukauppayrityksistä sijaitsee pääkaupunkiseudulla, mutta muutamia toimipisteitä sijaitsee myös Helsingin seudun muissa kunnissa.

Kuvio 13. Toimialaluokassa 46 (Tukkukauppa) toimivat ulkomaalaisomisteiset yritykset. Aineistolähde: HSY, SeutuData'21

Informaatio ja viestintä (J)

2010-luvun aikana valtavana teknologisesta kehityksestä nauttinut Informaation ja viestinnän toimiala on ulkomaalaisomisteisista yrityksistä lukumäärällisesti kolmanneksi yleisin toimiala Helsingin seudulla. Vuonna 2021 niitä oli 368 kappaletta ja niissä työskenteli 20 255 henkeä. Harppaus on suuri verrattuna vuoteen 2010, jolloin toimialaan kuuluvia ulkomaalaisomistuksessa olevia yrityksiä oli 242 ja henkilöstömäärä oli 13 065. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kymmenessä vuodessa yli kaksinkertaistunut. Vuonna 2021 ulkomaalaisomisteisten informaatio- ja viestintäalan yritysten liikevaihto oli noin 8,4 miljardia euroa, mikä tekee noin 22,9 miljoonaa euroa kutakin yritystä kohden.

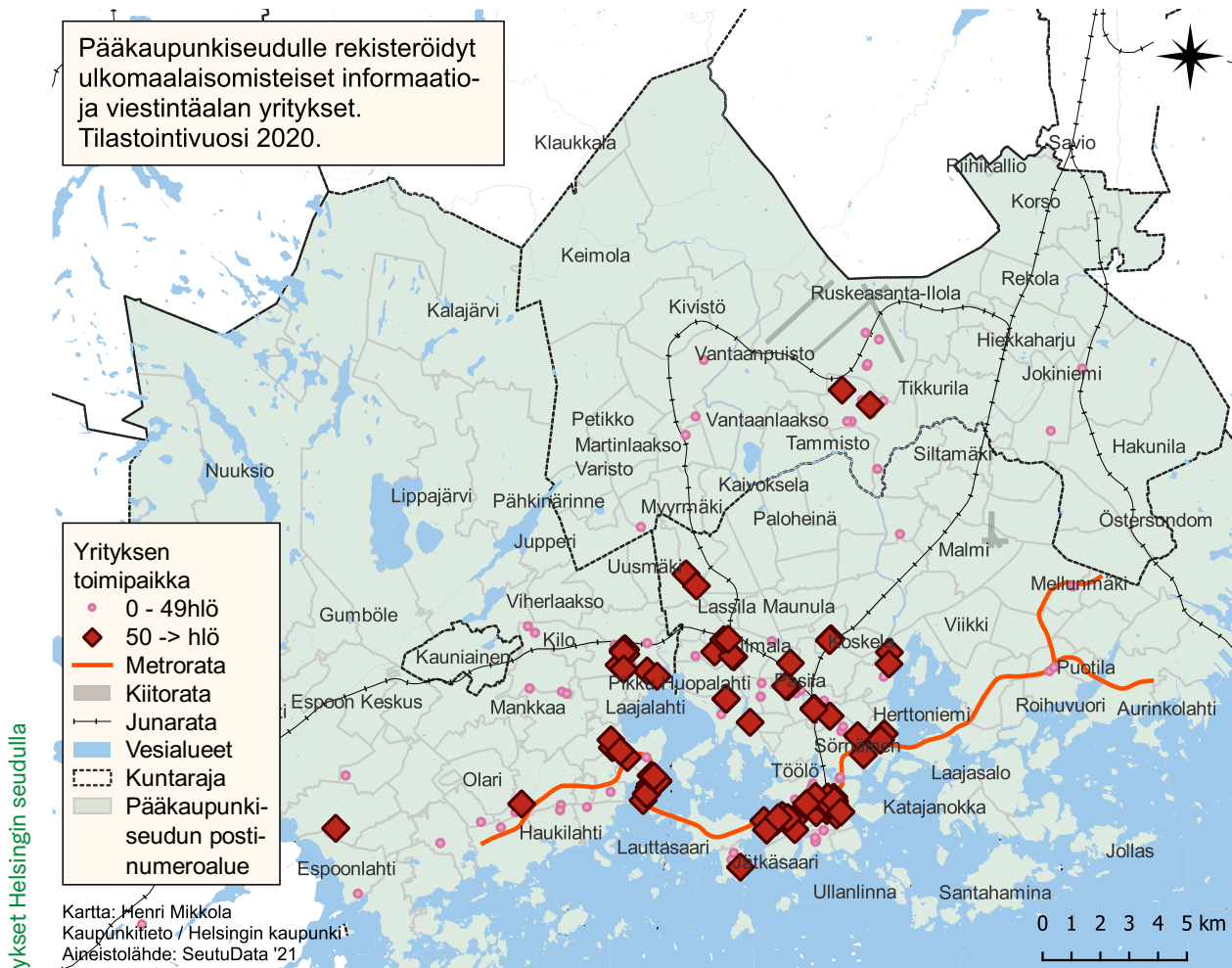
Informaatio ja viestintä on kiistatta vetovoimaisin ja taloudellisesti merkittävin toimiala Helsingissä. Miltei neljäsosa (23,9 %) kaupungissa vuonna 2021 ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä työskennelleistä edusti informaation ja viestinnän toimialaa. Tämä tekee siitä Helsingin suurimman toimialan henkilöstön lukumäärässä. Helsingin ulkomaalaisomisteisissa informaatio ja viestintäalan yrityksissä henkilöstömäärä oli vuonna 2021 jo miltei 15 000 ja yhteenlaskettu liikevaihto vajaat 6,3 miljardia euroa, mikä vastaa 26,9 prosentin osuutta kaupungin ulkomaalaisomisteisten yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta.

Informaatio- ja viestintäalan yritykset sijoittuvat liikenteen solmukohtiin ja helposti saavutettaviin sijainteihin. Kuviossa 14 tämän etenkin Helsingin kannalta keskeisen toimialan yritykset näkyvät kartalle sijoitettuna. Yli 60 prosenttia toimialan ulkomaalaisomisteisista yrityksistä sijaitsee Helsingin seudulla.

laisomisteisista yrityksistä oli vuonna 2020 sijoittanut toimipisteensä Helsingin ydinkeskustan liepeille joko Helsingin keskustan (00100), Kamppi-Ruoholahden (00180) tai Kaartinkaupungin (00130) postinumeroalueelle. Toimituslogistiikkaan panostamisen sijaan nämä huippuosaajista kilpailevat yritykset hakeutuvat yleisemmin kaupungin keskustaan tai sen välittömään läheisyyteen, sillä yritykset panostavat työntekijöihin sä valitsemalla toimipisteen palveluiden ja monipuolisten liikenneyhteyksien varrelta. Vaikka informaatio- ja viestintämenetelmät nykyään mahdollistaisivat asettautumisen huokeampiin periferioihin keskustojen ulkopuolelle, kaupunkikeskustoissa vallitsevat verkostoitumismahdollisuudet ja kasvotusten tapahtuvat kohtaamiset tuovat arvokasta kilpailuetua tieto- ja asiantuntijatyöläisille. (Chatterji ym., 2014). Helsingin keskustan lisäksi suosittuja toimipisteen sijainteja informaatio- ja viestintäalan ulkomaalaisomisteisille yrityksille pääkaupunkiseudulla ovat Otaniemi ja Etelä-Leppävaara Espoossa ja Pitäjänmäen teollisuusalue ja Pasila Helsingissä.

Kuvio 14. Toimialaluokassa J (Informaatio- ja viestintä) toimivat ulkomaalaisomisteiset yritykset. Aineistolähde: HSY, SeutuData'21

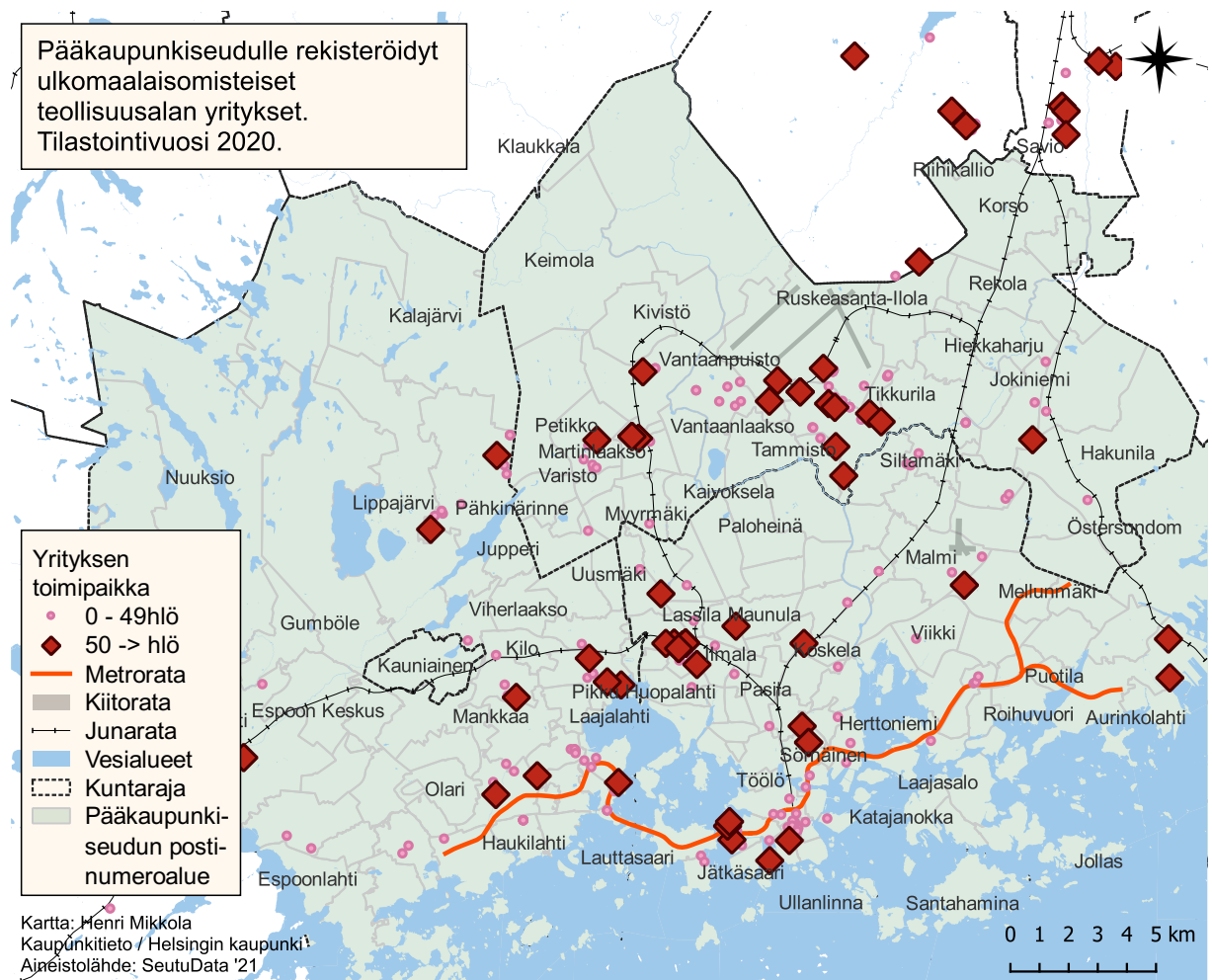

Teollisuus (C)

Etenkin kaupunkiseutujen ulkopuolella merkittävä toimiala on teollisuus, jonka toimipisteen ja tehtaan läsnäolo saattaa olla joidenkin maalaiskuntien elinehto. Helsingin seudulla teollisuus on myös olennainen toimiala sekä kotimaisissa että ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä. Ulkomaalaisomisteisiä teollisuudenalan yrityksiä oli Helsingin seudulla 273 vuonna 2021. Niiden yhteenlaskettu henkilöstö oli 18 312 ja liikevaihto

yli 7 miljardia euroa, mikä teki alasta ulkomaalaisomisteisten yritysten keskuudessa kolmanneksi suurimman liikevaihdon ja henkilöstön osalta heti tukku- ja vähittäiskaupan (G) sekä informaatio- ja viestintäalan (J) jälkeen. Teollisuuden tuotannollinen tai tilaa vaativa toiminta sijaitsee yleensä keskustojen ulkopuolella (Kuvio 15). Helsingin seudun yleisemmät teollisuuden toimipistesijainnit ulkomaalaisomisteisille yrityksille vuonna 2020 olivat Pitäjänmäen teollisuusalue (00380), Kirkonkylä-Veromäki (01510) ja Etelä-Leppävaara (02600).

Kuvio 15. Toimialaluokassa C (teollisuus) toimivat ulkomaalaisomisteiset yritykset. Aineistolähde: HSY, SeutuData'21

Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (N)

Lukumäärällisesti vähäpätöisempi, mutta henkilöstömäärältään merkittä hallinto- ja tukipalvelutoiminta on informaatio- ja viestintäalan tapaan kasvanut 2010-luvulla merkittävästi. Kotimaisten toimijoiden nousu on ollut ulkomaalaisomisteisiin yrityksiin nähden voimakkaampaa, mutta niidenkin kohdalla toimialan vaikuttavuus on ollut kasvussa. Toimialan alaluokissa painopisteet ovat kehittyneet hieman eri suuntiin kotimaisten ja ulkomaalaisomisteisten yritysten välillä. Ulkomaalaisomisteisissa hallinto- ja tukipalvelutoiminnan alaisuuteen kuuluvissa yrityksissä suurinta liikevaihtoa pyörittävät vuokraustoiminnan sekä kiinteistön- ja maisemanhoidon yritykset. Kotimaisten yritysten kasvu on taas ollut voimakasta työllistämistoiminnan alalla. Aiemmin suurena alaluokkana olleen matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta on vähentynyt taloudelliselta vaikuttavuudeltaan selvästi. Vuonna 2021 Helsingin seudulla ulkomaalaisomisteisiä hallinto- ja tukipalvelutoimintaan kuuluvia yrityksiä oli 167, niiden henkilöstömäärä oli 13 029 ja yhteenlaskettu liikevaihto noin 2,2 miljardia euroa.

Rahoitus- ja vakuutustoiminta (K)

Lukumäärällisesti ja liikevaihto-osuudeltaan vaatimattomalta vaikuttava rahoitus- ja vakuutustoiminta on vaikutukseltaan suurempi kuin tässä raportissa käsiteltyjen avainlukujen perusteella annetaan ymmärtää. Pankit ja sijoitusrahastot kuuluvat Helsingin seudun suurimpiin yhteisöveron maksajiin, mutta niiden talletuskannan tiedot eivät välity liikevaihtoa kuvaaviin lukuihin. Verohallinnon (2022) mukaan 150:sta suurimmasta yhteisöveron maksajayrityksestä Helsingissä vuonna 2021 yli kolmasosa (54 yritystä) lukeutui rahoitus- ja vakuutustoiminnan piiriin. Helsingin seudulla vuonna 2021 toimineita ulkomaalaisomisteisiä rahoitus- ja vakuutustoiminnan yrityksiä oli 214 kappaletta. Niiden henkilöstömäärä oli 4 999 ja yhteenlaskettu liikevaihto vajaat 120 miljoonaa euroa. Informaatio- ja viestintäalaan lukeutuvien yritysten tavoin rahoitus- ja vakuutustoiminnan yritysten toimipisteet ovat keskittyneet Helsingin keskustan kiireellisimmille postinumeroalueille. Yli 60 prosenttia toimipisteistä sijaitsee Helsingin keskustan (00100), Kamppi-Ruoholahden (00180) ja Kaartinkaupungin (00130) postinumeroalueella.

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (M)

Helsingin seudulla ammatilliseen, tieteelliseen ja tekniseen toimintaan lukeutui 313 ulkomaalaisomisteista yritystä vuonna 2021. Ne työllistivät 11 885 henkeä ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto oli reilut 2,8 miljardia euroa. Toimialaluokan alle lukeutuvat muun muassa pääkonttorien toiminta ja liikkeenjohdon konsultointi, arkkitehti- ja insinööripalvelut sekä mainostoiminta ja markkinatutkimus. Toimiala on kotimaisten toimijoiden keskuudessa suosittu yritysmuoto ja kaikista TOL2008 toimialaluokista yleisin Helsingin seudulla. Alalla toimii paljon yksityisyrittäjiä, joten toimialan kotimaisten yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä (39 584) on vähäinen suhteessa kotimaisten yritysten lukumäärään (17 369).

Kiinteistöalan toiminta (L)

Tukku- ja vähittäiskaupan sekä moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjauksen jälkeen seuraavaksi yleisin ulkomaalaisomisteisten yritysten toimialaluokka Helsingin seudulla lukumäärällisesti on kiinteistöalan toiminta. Alalla toimivia yrityksiä oli 461 vuonna 2021, mutta niiden palveluksessa työskenteleviä oli ainoastaan 2 112 tehden siitä yhden pienimmistä toimialoista henkilöstömäärällä tarkasteltuna. Toimialaluokkaan G

verrattuna (jossa henkilöstöä oli keskimäärin 26,6 Helsingin seudun ulkomaalaisomisteisissa yrityksissä vuonna 2021) alan keskimääräinen henkilöstö on varsin pieni: 4,6 henkeä yritystä kohden. Tämä henkilöstömäärä on kuitenkin moninkertainen verrattuna kotimaisiin, sillä kotimaisissa kiinteistöalan yrityksissä on Helsingin seudulla ai-noastaan 1,6 henkeä yritystä kohden. Ulkomaalaisomisteisten kiinteistöalan yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli reilut 1,5 miljardia euroa koko maan osalta, josta noin 1,2 miljardia (2,6 miljoonaa euroa per yritys) kohdentui Helsingin seudulle vuonna 2021. Pieni työntekijämäärä selittyy sillä, että niin ulkomaalaisomisteisten kuin kotimaistenkin yritysten kohdalla valtaosa toimialaan lukeutuvista yrityksistä toimii ”Omien tai leasing-kiinteistöjen vuokrauksen ja hallinnan” alueella. Tällaisten yritysten omistajilla saattaa olla muu ammatti, jonka ohessa he hallitsevat yrityksensä nimiin kirjattuja kiinteistöjä.

Muut toimialat

Rakennusala (F) sekä majoitus- ja ravitsemustoiminta (I) ovat lukumäärälliseltä osuudeltaan pieni yritysjoukko, mutta näiden toimialojen ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat suuria työnantajia. Majoitus- ja ravitsemustoimialan yrityksillä oli vuonna 2021 suurin keskimääräinen henkilöstömäärä (noin 122 henkiä per yritys), kun ulkomaalaisomisteiset yritykset asetetaan toimialavertailuun. Rakennusalallakin työntekijöitä oli paljon kutakin yritystä kohden (noin 57 henkeä). Rakentamisen alalla ulkomaalaisomisteisten yritysten keskimääräinen liikevaihto ylitti 27 miljoonaa euroa, mikä oli toiseksi suurin toimialakohtainen liikevaihto energia- ja vesihuoltoon (D-E) kuuluvien yritysten jälkeen. Ammatilliseen, tieteelliseen ja tekniseen toimintaan, rakennusalaan ja majoitus- ja ravitsemustoimintaan lukeutuvien toimialojen ulkomaalaisomisteiset yrityksen eroavat merkittävästi kotimaisista toimijoista, joissa keskimääräiset henkilöstömäärät jäävät kunkin toimialan kohdalla alle viiteen.

Johtopäätökset

Viimeisten vuosikymmenten aikana merkittävään asemaan taloudessa ja liiketoiminnassa noussut yritystoiminnan kansainvälistyminen on selkeästi nähtävissä Helsingissä ja Helsingin seudulla. Helsingin yritys kentästä ulkomaalaisomisteisten yritysten lukumäärä kaikista yrityksistä on viime vuosina ollut alle 4 prosenttia, mutta liikevaihdolla ja henkilöstön määrällä mitattuna ulkomaalaisomisteisten yritysten osuudet kaikista yrityksistä vastaavat noin neljännestä. Helsingin seudulla toimiva ulkomaalaisomisteinen yritys työllistää keskimäärin noin kymmenkertaisen määrän työntekijöitä keskivertoon kotimaiseen yritykseen verrattuna. Helsingin seudun elinkeinoelämä on Suomen kansainvälisin ulkomaisten yritysten lukumäärällä mitattuna.

Raportin havainnot vahvistavat kuvaa tutkimuskirjallisuuden kautta havaituista yritys kentän kansainvälistymisen hyödyistä ja positiivista kerrannaisvaikutuksista paikallistalouteen. Ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat lukumäärällisesti vain pieni osa koko Suomen yritys kentästä, mutta niiden merkitys ja vaikuttavuus elinkeinoelämälle perustuu suuriin henkilöstömääriin ja liikevaihto-osuuksiin. Suuren kokonsa vuoksi ulkomaalaisomisteiset yritykset sietävät mahdollisesti keskimääräistä paremmin viime vuosina koettuja talouskehityksen heilahteluja. Lisäksi suuren kokoluokan kansainväliset yritykset ja merkittävät suorat ulkomaiset sijoitukset tuovat pääomaa, uutta teknologiaa, osaamista sekä uusia yhteistyön ja kilpailun muotoja kohdemaahan. Ulkomaiset sijoitukset näin ollen auttavat tehostamaan markkinoita ja uudistamaan yritys rakennetta.

Ulkomaalaisomisteisilla informaatio- ja viestintäalan yrityksillä on Helsingin seudulla ja etenkin Helsingissä vahva asema. Toimialan merkitys on kasvanut kansainvälisillä markkinoilla, mistä kertoo digitaalisten alustajättien, kuten Amazonin, Googlen ja Applen, nousu maailman suurimpien yritysten joukkoon. Informaatio- ja viestintäalasta ja sitä palvelevasta teknologiateollisuudesta on muovautunut innovatiivinen toimiala. Digitalisaation kautta tapahtuva yritys kentän läpileikkaava kehitys on merkittävää koko Suomen kansantalouden uudistumisen kannalta.

Suurin Suomessa toimivien ulkomaalaisomisteisten yritysten omistajamaa löytyy länsinaapuristamme. Ruotsalaisomisteisia yrityksiä toimi Suomessa 1 225 kappaletta vuonna 2021 ja näistä 781 oli sijoittunut Helsingin seudulle. Ruotsalaisomisteiset ovat ulkomaalaisomisteisten yritysten joukossa myös suurin työllistäjä, ja niillä oli suurin liikevaihto sekä Helsingin seudulla että koko maan tasolla tarkasteltuna. Ruotsin jälkeen suurimmat yritysten omistajamaat ovat Yhdysvallat, Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta, Norja ja Tanska. Omistajamaiden suuruusjärjestys on sama koko maassa ja Helsingin seudulla. Helsingin seutu on painoarvoltaan ulkomaalaisomisteisten yritysten sijaintina ylivoimainen: miltei kolme neljäsosaa Suomessa toimivista ulkomaalaisomisteisista yrityksistä sijaitsee Helsingin seudulla.

2020-luvun ensimmäisinä vuosina on nähty, että globalisaatio ja talouden liberalisaatio eivät aina edisty ongelmattomasti. Koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja inflaation kiihtyminen ovat lyhyessä ajassa aiheuttaneet epävarmuustekijöitä kansainväliseen investointiympäristöön. Kohonnut varautuneisuus saattaa hetkellisesti vähentää myös Suomeen kohdistuvia ulkomailta tulevia investointeja. Lisäksi huolia on viime vuosina aiheuttanut Kiinasta ja Venäjältä rantautuvien yritysten turvallisuusuhat yritys johdon mahdollisesti linkittyessä maiden autoritääriin johtoon. Huolta aiheuttaa se, että autoritääristen maiden valtiokoneistoon suoraan tai epäsuorasti kytkeytyvät yritykset voivat pyrkiä edistämään omistajamaidensa ulko- ja turvallisuuspoliittisia tavoitteita. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen talouspoliittinen ja teknologinen kilpailu sekä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan voivat mahdollisesti johtaa talouden globalisaation heikkenemiseen ja eriytymiseen maablokkien ympärille.

Viime vuosien turvallisuuspoliittisista uhkatekijöistä huolimatta Helsingin, Helsingin seudun ja koko Suomen talous tulee mitä todennäköisimmin pitkällä aikavälillä kehittymään yhä kansainvälisempään suuntaan. Kansainvälisen kaupan kasvu ja ulkomaisten investointien merkitys taloudellisen kilpailukyvyn kannalta antavat olettaa, että ulkomaalaisomisteisia yrityksiä rantautuu Suomeen myös jatkossa. Eri alueet ja kaupungit saattavat joutua myös kilpailemaan ulkomailta tulevista sijoituksista.

Yhteenvetona raportin havainnot kertovat positiivisesta tilanteesta Helsingin seudulla ja Helsingissä. Ulkomaiset suorat sijoitukset ulkomaalaisomistuksen muodossa ovat tärkeä osa seudun elinkeinoelämää. Rahoitusmarkkinoiden kansainvälistyminen tarkoittaa mahdollisuuksia saada ulkomaista rahoitusta startupien ja kasvuyritysten tarpeisiin, mikä tuo pääomaa ja sen mukana tulevaa sijoittajaosaamista kotimaisten yritysten käyttöön. Yrityskentän kansainvälistyminen tarkoittaa myös sitä, että erityisesti uudet ja kasvupotentiaalia omaavat innovatiiviset yritykset näkevät kansainväliset markkinat ja sieltä löytyvän potentiaalisen kasvun lähtökohtana liiketoiminnalleen. Kehitys lupaa hyvää Suomen kilpailukyvyille, sillä pitkällä aikavälillä ulkomaalaisomisteisten yritysten läsnäolo ja yrityssektorin kansainvälistyminen nostavat tuottavuutta ja uudistavat elinkeinorakennetta.

Laatuseloste

Aineisto

Julkaisussa käytetyt tiedot perustuvat Tilastokeskuksen erillistilauksena Helsingin kaupungille toimittamaan alueelliseen Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon sekä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) tuottamaan SeutuData-aineistoon.

Tilastokeskuksen vuosittain Helsingin kaupungille erillistilauksena toimittama alueellinen Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto sisältää toimialoittaisia tietoja yritysten lukumäärästä, henkilöstöstä, tilinpäätöksistä sekä liikevaihdon ja kulujen erittelystä.

Tilastoyksikkönä on yritys. Aineisto ei sisällä yritysten toimipaikkoja. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt sekä voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus- ja vakuutustoiminta sekä ne maatalouden yksiköt, jotka eivät täytä tilastointikriteerejä. Yritysrekisteriin tiedot kerätään pääasiassa kahdesta lähteestä: Verohallinnon rekistereistä ja Tilastokeskuksen omista tiedusteluista. Tilaston tuotannossa hyödynnetään myös Patentti- ja rekisterihallituksen virallisia tilinpäätöksiä ja muita tiedonkeruita.

Tilinpäätöstiedot perustuvat yritysten tilinpäätöksiin, joissa tilikausi loppuu kyseisenä tilastovuonna. Henkilöstömäärien osalta tiedot perustuvat vuoden aikana kertyneisiin henkilötyövuosiin ja nappilukujen osalta vuoden keskiarvoon.

Yrityksiä ovat ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä; oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin osakeyhtiö); julkiset rahoituslaitokset ja valtion liikelaitokset sekä kuntien liikelaitokset. Aineistoon sisältyvät yritykset (ja toimipaikat), jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna, ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (10 846 euroa vuonna 2013). Vuoden 2013 tiedoista alkaen mukaan on otettu lisäksi taserajan 170 000 euroa ylittävät yritykset. Samoin vuodesta 2013 lähtien mukaan luetaan myös kuntien liikelaitokset.

Yritystaulukot muodostetaan pääosin toimipaikkojen tiedoista. Alueellisissa tilastoissa yritys on viety jokaiselle alueelle, jolla sillä on toimipaikkoja. Henkilöstö ja liikevaihto lasketaan alueella (kunnassa) sijaitsevien toimipaikkojen tiedot summaamalla. Toimialana tilastoissa on aina yrityksen päätoimiala. Henkilöstön suuruusluokitus on muodostettu yrityksen kokonaishenkilöstöstä.

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajat että yrittäjät. Henkilöstö on muutettu kokovuosityölliseksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Yritysrekisterin tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkatietojen perusteella. Yrittäjien osalta yrittäjätöpanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

Liikevaihto on yritysten virallisten tilinpäätösten mukainen. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta, mutta toiminta on jatkunut koko vuoden, niin liikevaihto ja myös muut tilinpäätöstiedot muunnetaan vastaamaan 12 kuukautta. Rahoitus- ja vakuutustoiminnalle ei tilastoida liikevaihtoa.

Eurostatin Foreign Affiliates Statistics (FATS) mittaa tytäryhtiöiden kaupallista läsnäoloa ulkomaisilla markkinoilla. Inward FATS kuvaa taloudessa toimivien ulkomaisten tytäryhtiöiden yleistä toimintaa. Tilasto tarjoaa tietoa muun muassa yhtiöiden lukumäärästä ja liikevaihdosta. Yrityksiä on sisällytetty tilastoon toimialoista B-N ja lisäksi S95 TOL2008 luokitusmääritelmän mukaisesti.

Inward FATS:n puitteissa ulkomaisella tytäryhtiöllä tarkoitetaan laskentamaassa toimivaa yritystä, jota ulkomailla sijaitseva institutionaalinen yksikkö hallitsee. Yrityksen A katsotaan olevan institutionaalisen yksikön B määräysvallassa, kun B:llä on suoraan tai välillisesti yli puolet osakkeenomistajien äänivallasta tai yli puolet osakkeista.

Useissa jäsenvaltioissa yritysten kyselytutkimuksiin sovelletaan kokokynnysarvoja. Vain suuren kokoluokan yrityksiä tutkitaan perusteellisesti. Pienempiin yksiköihin sovelletaan otosta tai niitä ei joissain tapauksissa sisällytetä tutkimusaineistoon. Jos kokokynnystä sovelletaan, puuttuva osa perusjoukosta tulee estimoida otantatutkimuksesta tai muista lähteistä saatujen tietojen perusteella. Ilman estimointia julkaistut tiedot voivat olla kokonaisuudeltaan aliarvioituja ja tulokset vääristyneitä suuryritysten eduksi. Tällaisia tietoja ei voida suoraan verrata muiden jäsenvaltioiden tietoihin. Viro ja Puola ovat soveltaneet kokokynnyksiä ilman estimointia, joten näiden maiden tiedot ovat puutteellisia pienempien yksiköiden osalta.

Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) tuottama SeutuData-aineistokoelma sisältää muiden rekisteriaineistojen ohella ominaisuus- ja sijaintitietoa yrityksistä ja niiden toimipaikoista. Toimipaikka-aineisto sisältää yritysten, julkisyhteisöjen sekä toimipaikkojen tunniste- ja sijaintitietojen ohella toimialaa, henkilökunnan määrää, yhteisömuotoa ym. koskevia tietoja.

Toimipaikka-aineiston tietolähteenä on Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Toimipaikkatietoja tarkistetaan ja täydennetään HSY:ssä. Yritysten toimipaikkojen osoitetieto perustuu moniin eri lähteisiin, joten tiedon alkuperä ja siten myös luotettavuus vaihtelee. Tilastokeskus ei luovuta tietoa osoitelähteestä, joten sen luotettavuutta on vaikea arvioida tarkasti. Suurten yritysten ja toimipaikkojen tieto on pääsääntöisesti luotettavampaa kuin pienten, usein yrittäjien kotiosoitteissa sijaitsevien toimipaikkojen. Suurin yksittäinen toimiala, jolta sijaintitieto puuttuu lähes kokonaan, on alkutuotanto.

Monitoimipaikkaisten yritysten ja yhteisöjen, joilla on enemmän kuin yksi toimipaikka kunnassa, toimipaikkakohtaiset tiedot henkilöstöstä ovat suuntaa antavia arvioita. Nämä arviot on tehty toimialakohtaisia keskiarvoja ja Tilastokeskuksen antamaa yrityksen henkilöstömäärä kunnassa -tietoa hyväksikäyttäen. Toimipaikkojen arvioitua henkilöstömäärää ei ole järkevää käyttää tai julkaista yksilöityinä tietoina.

Aineiston käsittely

SeutuData-aineistokokoelman käsittelyssä ja analysoinnissa keskeisenä työvälineenä on toiminut QGIS, joka on vapaasti verkosta saatavilla oleva paikkatieto-ohjelma. Karttavisualisointien lisäksi QGIS mahdollistaa vektorij- ja rasteripohjaisten aineistojen analyysin. Raportissa on hyödynnetty ohjelman mahdollistamaa toimintoa 'Count points in polygon', jonka avulla on laskettu yritysten lukumääriä pääkaupunkiseudun postinumeroalueilla.

Rakennetilastoissa aikasarjatkoksen aiheuttavia muutoksia tilastovuodesta 2021 alkaen

Tilastokeskuksen Yritysten rakennetilastoissa tehdään syksyllä 2022 uudistuksia, jotka aiheuttavat aikasarjatkoksen vuosien 2020–2021 välille. Yritysten rakennetilastot kattavat Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston, Alueellisen yritystoimintatilaston sekä Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa tilaston.

Tilastovuodesta 2021 alkaen tilaston henkilöstömäärä- ja palkkasummatiedot on laskettu uudella menetelmällä uutta tulorekisterin aineistoa käyttäen. Henkilöstömäärät ja palkkasumat eivät uudistuksen vuoksi ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Uudistus laskee henkilöstömääriä noin 136 000 henkilöllä (9,0 %), kun

taas palkkasumma kasvaa noin 66 miljoonalla eurolla (0,1 %) vuoden 2020 tiedoilla laskettuna.

Tilastoon otetaan tilastovuodesta 2021 alkaen mukaan Verohallinnon arvioverottamien yritysten estimoidut tuloslaskelmatiedot. Aiemmin näiden yritysten tuloslaskelmat eivät ole olleet tilastossa mukana. Muutos lisää tilastossa olevan liikevaihdon määrää yhteensä noin 700 miljoonalla eurolla vuoden 2020 tiedoilla laskettuna.

Tilastosta on tilastovuodesta 2021 alkaen poistettu suurimmilta yksiköiltä ulkomaila sijaitsevien sivuliikkeiden tiedot. Muutos aiheuttaa aikasarjakatkoksen osalle toimialoista aiempiin vuosiin verrattuna. Lisätietoja osoitteessa <https://www.stat.fi/muutostiedote/cl830vmdylj6y0dvnwsr6dbg> [Luettu 1.2.2023].

Toimialaluokitus TOL2008

Kansalliset tilastokeskukset seuraavat yritys- ja taloustoimintaa lukumäärän, henkilöstömäärien ja liikevaihdon koon lisäksi myös toimialarakenteen jakaantumisen mukaan. Nykyinen YK:n määrittelemä kansainvälinen toimialaluokitus (ISIC – International Standard Industrial Classification of All Economic Activities) hyväksyttiin vuonna 2006. Sen perusteella on muodostettu Euroopan yhtenäinen NACE-toimialaluokitus, jota mukaillee Suomen kansallinen toimialaluokitus TOL 2008. Kansainvälisesti koordinoitu toimialajaottelu mahdollistaa talouteen liittyvän toiminnan vertailun maiden välillä ja yli ajan. Rakenteellisten muutosten ja yhteiskuntia muovaavien innovaatioiden myötä nykyinen toimialaluokitus on osittain vanhentunut, minkä vuoksi YK:n alainen tilastointi yksikkö (UNSD) on päättänyt päivittää toimialaluokituksia kuluvan vuosikymmenen aikana. (Di Matteo & Macchi, 2022)

ISIC:in ja NACE:n päätösten pohjalta Suomen kansallisen tilastoviranomaisen ja EU-tiedontuottajan Tilastokeskuksen on määrä julkaista uusi toimialaluokitus vuoden 2025 alussa. TOL 2025 tulee sisältämään muutoksia ainakin toimialaluokkaan G (Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus), jossa verkkokaupan kautta tapahtuvasta myynnistä on tullut yleinen käytäntö. Myös toimialaluokka J (Informaatio ja viestintä) on tarkennusten ja päivitysten kohteena, sillä toimiala on kasvanut valtavasti ja sen alle on muodostunut uusien määritelmien alle lukeutuvaa toimintaa. (Di Matteo & Macchi, 2022) Vuosituhannen alussa määritelty toimialaluokitus on kuitenkin vielä monelta osin käyttökelpoinen ja tässä raportissa hyödynnetyt analyysit perustuvat siihen. Ulkomaalaisomisteisia yrityksiä ja niiden toimintaa tarkasteltaessa kansainvälisiin standardeihin pohjautuvan toimialaluokitusjärjestelmän merkitys korostuu, sillä tilastointia sekoittaisi saman yrityksen lukeutuminen ristiriitaisiin toimialaluokkiin emä- ja kohdemaan välillä.

Kirjallisuus

- Alfaro, L., & Chauvin, J. (2020).** Foreign Direct Investment, Finance, and Economic Development. Teoksessa *Encyclopedia of International Economics and Global Trade* (Vsk. 1–3, ss. 231–258). World Scientific. https://doi.org/10.1142/9789811200595_0011
- Bennett, R. J., Graham, D. J., & Bratton, W. (1999).** The Location and Concentration of Businesses in Britain: Business Clusters, Business Services, Market Coverage and Local Economic Development. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 24(4), 393–420. <https://doi.org/10.1111/j.0020-2754.1999.00393.x>
- Blalock, G., & Gertler, P. J. (2008).** Welfare gains from Foreign Direct Investment through technology transfer to local suppliers. *Journal of International Economics*, 74(2), 402–421. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2007.05.011>
- Blomström, M., & Kokko, A. (1998).** Multinational Corporations and Spillovers. *Journal of Economic Surveys*, 12(3), 247–277. <https://doi.org/10.1111/1467-6419.00056>
- Chatterji, A., Glaeser, E., & Kerr, W. (2014).** Clusters of Entrepreneurship and Innovation. *Innovation Policy and the Economy*, 14, 129–166. <https://doi.org/10.1086/674023>
- Danmarks Statistik. (2020).** Firmaer og koncerner [Yritykset ja konsernit]. Viitattu 23.12.2022. Saantitapa: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervsliv/erhvervslivets-struktur/firmaer-og-koncerner>.
- Di Matteo, I., & Macchi, C. (2022).** *Update of ISIC Revision and NACE revision*. Saantitapa: https://unece.org/sites/default/files/2022-09/S_1_1_UNSD%20and%20Eurostat.pdf
- Ekholm, L., & Hjerpe, R. (2019).** Ulkomaiset yritykset Suomessa: Toiveet ja pelot. Teoksessa Saaritsa, S. & Koponen, J. (toim), *Nälkämäasta hyvinvointivaltioksi: Suomi kehityksen kiinniottajana* (Vsk. 2019, ss. 237–254). Gaudeamus.
- Eurostat. Foreign direct investment in Figures.** Foreign control of enterprises by economic activity and a selection of controlling countries (from 2008 onwards). Viitattu 23.12.2022. Saantitapa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/FATS_G1A_08.
- Görg, H., & Greenaway, D. (2004).** Much Ado about Nothing? Do Domestic Firms Really Benefit from Foreign Direct Investment? *The World Bank Research Observer*, 19(2), 171–197. <https://doi.org/10.1093/wbro/lkh019>
- Havráněk, T., & Iršová, Z. (2011).** Estimating vertical spillovers from FDI: Why results vary and what the true effect is. *Journal of International Economics*, 85(2), 234–244. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2011.07.004>
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), SeutuData’21.** Toimipaikan TOL 2008 kirjaintaso. Viitattu 1.12.2022. Saantitapa: https://julkaisu.hsy.fi/seutudata21.html#tiivistelma_fi
- Iršová, Z., & Havráněk, T. (2013).** Determinants of Horizontal Spillovers from FDI: Evidence from a Large Meta-Analysis. *World Development*, 42, 1–15. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2012.07.001>
- Jude, C. (2018).** Does FDI crowd out domestic investment in transition countries? *Economics of Transition and Institutional Change*, 27(1). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ecot.12184>
- Kokko, A. (1994).** Technology, market characteristics, and spillovers. *Journal of Development Economics*, 43(2), 279–293. [https://doi.org/10.1016/0304-3878\(94\)90008-6](https://doi.org/10.1016/0304-3878(94)90008-6)
- MacDougall, G. D. A. (1960).** The benefits and costs of private investment from abroad: A theoretical approach. *The Economic Record*, 36(73), 13–35. https://doi.org/10.1007/978-1-349-02166-6_5

- Meyer, K. E., & Estrin, S. (2001).** Brownfield Entry in Emerging Markets. *Journal of International Business Studies*, 32(3), 575–584. <https://doi.org/10.1057/palgrave.jibs.8490985>
- Meyer, K. E., & Sinani, E. (2009).** When and where does foreign direct investment generate positive spillovers? A meta-analysis. *Journal of International Business Studies*, 40(7), 1075–1094. <https://doi.org/10.1057/jibs.2008.111>
- Newman, C., Rand, J., Talbot, T., & Tarp, F. (2015).** Technology transfers, foreign investment and productivity spillovers. *European Economic Review*, 76, 168–187. <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2015.02.005>
- Pajarinen, M., & Ylä-Anttila, P. (2006).** Omistajuus ja yritysten menestyminen. *Kansantaloudellinen aikakauskirja*, 1/2006(102 vsk). http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:E232UMQMVIJ:scholar.google.com/&hl=fi&as_sdt=0,5
- Sevtsuk, A. (2014).** Location and Agglomeration: The Distribution of Retail and Food Businesses in Dense Urban Environments. *Journal of Planning Education and Research*, 34(4), 374–393. <https://doi.org/10.1177/0739456X14550401>
- Sinani, E., & Meyer, K. E. (2004).** Spillovers of technology transfer from FDI: The case of Estonia. *Journal of Comparative Economics*, 32(3), 445–466. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2004.03.002>
- Steinbock, D. (2011).** Inward FDI in Finland and its policy context. *Vale Columbia Center on Sustainable International Investment*. <https://doi.org/10.7916/D8183FN4>
- Suomen virallinen tilasto (SVT). (2022).** Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto [verkkójulkaisu]. ISSN=2342-6217. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 1.2.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/yrti>
- Tillväxtnalys. (2020).** Utländska företag [Ulkomaalaisomisteiset yritykset]. Viitattu 23.12.2022. Saantitapa: https://www.tillvaxtnalys.se/download/18.1d3e3a8d180d6be6b074f8a9/1655275727367/Statistik_2022_03%20Utl%C3%A4ndska_f%C3%B6retag_2020.pdf.
- Verhetsel, A., Kessels, R., Goos, P., Zijlstra, T., Blomme, N., & Cant, J. (2015).** Location of logistics companies: A stated preference study to disentangle the impact of accessibility. *Journal of Transport Geography*, 42, 110–121. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2014.12.002>
- Verohallinto (2022).** 150 suurinta yhteisöveron maksajaa Helsingissä vuonna 2021. Erillistilaus. Helsingin kaupunki.

Tekijä(t)

Mikkola, Henri & Aalto, Eero

Nimike

Ulkomaalaisomisteiset yritykset Helsingin seudulla

Julkaisija (toimiala tai laitos)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitietopalvelut

Julkaisuaika

2023

Sivumäärä, liitteet

40

Sarjan nimike

Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitietopalvelut

Osanumero

2023:1

ISSN (verkossa) 2954-2189

ISBN (verkossa) 978-952-386-253-1

Kieli

suomi, ruotsi, englanti

Tiivistelmä

Ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat merkittävä osa Helsingin seudun taloutta. Suomessa kansainvälinen yritystoiminta on alueellisesti vahvasti keskittynyt, sillä Helsingin seudulla toimii noin 71 prosenttia kaikista maan ulkomaalaisomisteisista yrityksistä. Niiden henkilöstön ja liikevaihdon osuudet vastaavat yli 25 prosentin osuutta koko seudun yrityskentästä, vaikka lukumääräisesti yrityksiä on vain reilut 3 prosenttia. Helsingin kaupungin ulkomaisten yritysten määrien, liikevaihdon ja henkilöstön osuudet kaupungin yrityskentästä vastaavat pitkälti Helsingin seudun lukemia. Kotimaisiin verrattuna ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat henkilöstö- ja liikevaihtomääriltään noin 10 kertaa suurempia, mikä tekee niistä vaikuttavia toimijoita paikallistaloudessa. Suuren työllistämisaikutuksen lisäksi ulkomaalaisomisteisten yritysten läsnäolo kotimaisilla markkinoilla aiheuttaa monenlaisia positiivisia kerrannaisvaikutuksia. Niiden tuoma pääoma, kehittynyt teknologia, asiantuntijuus ja yrityskulttuuri tehostavat markkinoita ja edistävät kotimaisten yritysten kilpailukykyä, mikä näkyy lopulta kuluttajien kannalta laadukkaampina tuotteina ja kilpailukykyisinä hintoina. Suurimmat ulkomaalaisomisteisten yritysten omistajamaat Suomessa ja Helsingin seudulla ovat suuruusjärjestyksessä Ruotsi, Yhdysvallat, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta. Ruotsalaisomisteiset yritykset työllistävät reilut 81 000 henkeä ja niiden vuosittainen yhteenlaskettu liikevaihto on yli 25 miljardia euroa. Merkittävimmät ulkomaalaisomisteisten yritysten toimialat Helsingin seudulla ovat tukku- ja vähittäiskauppa, informaatio ja viestintä ja teollisuus. Tukku- ja vähittäiskaupan merkitys korostuu etenkin Helsingin naapurikunnissa, joissa on tilaa suurille logistiikkakeskuksille ja toimitilojen neliöhinnat ovat Helsingin keskustaa maltillisemmalla tasolla. Helsingissä informaation ja viestinnän toimiala on merkittävin. Ulkomaalaisomisteisten yritysten toimialavertailussa sen suhteellinen vaikutus on kasvanut viimeisten vuosien aikana voimakkaasti. Helsingin informaation ja viestinnän toimialan ulkomaalaisomisteisissä yrityksissä työskenteli miltei 15 000 henkilöä vuonna 2021. Kaupungin reilusta 62 000:sta ulkomaalaisomisteisessä yrityksessä työskentelevästä henkilöstä informaation ja viestinnän toimialan osuus oli 23,9 prosenttia. Toimialan yhteenlaskettu liikevaihto oli vajaat 6,3 miljardia euroa vuonna 2021, mikä vastasi 26,9 prosentin osuutta Helsingissä toimivien ulkomaalaisomisteisten yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta.

Asiasanat

Helsinki, ulkomaiset yritykset, yritystoiminta, henkilöstö, liikevaihto, toimialaluokitus, toimipaikkasijainti

Hinta

Jakelu

puh. 09 310 43297